VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XII. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM. ÁRA: 60 FILLÉR 1970. OKTÓBER 29.

ELVÜNK A FIATALÍTÁS

A Közgazdász Szakmai rovata célul tűzte ki, hogy a már megindított Fórumon kívül (mely aktuális közgazdasági problémákat vitat meg) a tanszékeken folyó tudományos munkával is foglalkozik. Természetesen elsősorban olyan tanszékekről tudunk írni, amelyek „hallatnak" magukról, a hallgatókat is bevonják a kutató munkába. Ilyen tanszék például a Népgazdaság tervezése tanszék is. Az itt folyó tudományos és oktatói munkát szeretnénk bemutatni olvasóinknak. Ez ügyben kerestük meg **dr. Kovács Géza** tanszékvezető egyetemi tanárt.

— Első kérdésünk, milyen aktuális kérdések foglalkoztatják a tanszéket?

— Jelenleg napirenden levő feladat a távlati tudományos tervek kidolgozása. Nagyon helyesnek tartom, hogy az ötéves tudományos tervet és az ugyancsak 4—5 évre vonatkozó káderfejlesztési tervet egyidőben kell elkészíteni. Az oktató, nevelő, tudományos munka hármas egységében a továbbfejlődés a tudományos kutatás oldaláról jelent biztosítékot. Ez jelenti egyfelől új tárgyak felvételét, másfelől a hagyományos tárgyak megújítását. Viták vannak arról, hogy az oktató, nevelő, tudományos munka közül melyik legyen a meghatározó. Magam részről mindenképpen a tudományos kutatást tartom elsődlegesnek. Azonkívül, hogy

nálunk már gyakorlattá vált a kutatások eredményeinek közvetlen felhasználása az oktatásban, az eredményes kutatómunka meghatározó szempont káderfejlesztési politikánkban is.

A docensi és egyetemi tanári kinevezések egyre növekvő kritériuma valamilyen tudományos fokozat (kandidátusi, doktori fokozat) elnyerése.

— Visszatérő gond, hogy az egyetemi tananyagok nem szolgáltathatnak alapot kandidátusi, doktori fokozatok szerzésére.

— Erre csak azt tudom mondani, hogy már fogadtak el ilyen anyagot. A lényeges az, hogy új tudományterületről vagy a régi új aspektusáról legyen szó. Az egyetemi reform keretében tényleg megfogalmazódtak olyan oktatási követelmények, melyek tudományos kutatást feltételeznek és ezek alkalmasak lehetnek a tudományos fokozatok szerzésére is.

A káderfejlesztésre visszatérve, szeretném elmondani, hogy a fenti követelmények, nemcsak a docensekre, egyetemi tanárokra, hanem a fiatal oktatókra is vonatkoznak. Nálunk követelmény, hogy azok a hallgatók, akik diploma után a tanszéken maradnak a gyakornoki idő alatt, írják és védjék meg doktori értekezésüket és legalább egy világnyelvből állami nyelvvizsgát is tegyenek.

— Milyen módszer alapján folyik a kutatómunka?

— A tanszéken belül kutató csoportokat hoztunk létre. Jelenleg négy csoport működik. E csoportok oktatási és kutatási funkciókat egyaránt ellátnak. A csoportvezetői kinevezés rangot, megbecsülést jelent tanszékünkön.

— Mi a tanszék fő kutatási témája?

— *Gazdaságpolitikánk tudományos megalapozása, s ez egyben a tanszék fő oktatási témája is.* Ezen a témán belül a kutató csoportok esetében van egy időben s egy funkcionális tematikus tagozódás. A **dr. László Imre** egyetemi tanár által vezetett csoport a középtávú periódusok kérdéseivel foglalkozik. Témájuk: a gazdaságpolitika, terv- és szabályozás összefüggése. Ez a kutatás képezi első fokon, a Gazdaságpolitika és gazdaságirányítás című tárgy továbbfejlesztését. **Dr. Stark Antal** egyetemi docens csoportja a közép- és hosszútávú tervezés problematikájával foglalkozik. A **dr. Máriás Antal** egyetemi tanár csoportja a harmadik szektor ár és jövedelem arányaival, pénzreform modellezésekkel s a konvertibilitás kérdéseivel foglalkozik.

Az általam vezetett csoport a hosszútávú (15 év) és a nagy távlatok (30 év) kutatására specializálta magát.

Tulajdonképpen egy témánk van, de ebben a kutató csoport témái a feladat időbeni és funkcionális és időbeni átfutását reprezentálják.

— A tanszéken meglepően sok a fiatal. Mi az oka ennek?

— Ennek két fő oka van. Az egyik, hogy a tanszéken igen nagy a fluktuáció, egyrészt, mert a különböző főhatóságok elviszik a fiatal munkatársakat, másrészt olyan oka is van, hogy a tanszéki elvárásokat nem tudják teljesíteni. A másik fő ok pedig, hogy

tanszékvezetési elvnek tekintem a fiatalok mind nagyobb számú összegyűjtését, azért, mert szakmánkban a strukturális és tematikus változások oly nagyarányúak, hogy a szakma és az oktató-nevelő munkánk eredményes működéséhez a fiatalok közreműködése elengedhetetlen.

Más ismeretstruktúrával rendelkeznek, mint az idősebbek, ezért az újabb strukturális kérdéseket ők oldják meg. Én valóban látok összefüggést a szakmai megújulás és a fiatalok nagyszámú bevonása között. Ezt példákkal is tudnám illusztrálni.

— Ön az elmúlt évben a klubban tartott előadást a saját és kutatócsoportja által végzett futurológiai vizsgálatokról. Mi a célja a kutatásoknak?

— Kutatásunk lényege, hogy támpontokat nyújtsunk a hosszabb távlatú terv (85-ig) kidolgozásához úgy, hogy kutatjuk egy még távolabbi jövő körvonalait, s így lehetőség nyílik arra, hogy egy harmincéves perspektíva elvárásaiból kiindulva tekintsünk visszafelé 1985-re és mondjunk véleményt a 85-ig tervezett fejlődésről a 2000. év elvárásai szempontjából.

— Készült, illetve fog-e készülni anyag erről?

— Igen, készült. Ez év őszén jelenik meg könyvem „Nagy távlatok és a tervezés" címmel, a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadónál. Készültek doktori disszertációk, diplomamunkák. Az egész kutató közösségnek elkészült az első beszámolója. s a mostani munka kapcsán készítjük a folytatást.

— Egerszegi Csaba —

Aktuális gondolatok

Különféle sajtótermékeket olvasva egyre több november 7. évfordulóját méltató írással, visszaemlékezéssel találkozunk. A munkahelyeken, iskolákban ünnepségeken megemlékezünk a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének 53. évfordulójáról. Valahogy az ünneplés hangulatában túl sok a tértől és időtől elvonatkoztatott elem. Elfeledkezünk, hogy megemlékezéseinket nem szabad és nem is lehet egyetlen napra, november 7-re korlátozni. Új történelmi korszak kezdetét, és egész tartalmát ünnepeljük november 7-én.

Keveset beszélünk a forradalom viszonylag szürke napjairól, az intervenciósok elleni harc heroizmusáról, nélkülözésekről, a keserű megpróbáltatások éveiről. Pedig ezek a napok éppoly fontosak számunkra, hiszen a hatalom megtartásának krónikája is adhat a mai kor emberének aktuális mondanivalót.

Az egyik budapesti középiskola első osztályában kíváncsiságból megkérdeztem; Mit adott a ti életetek számára a Nagy Októberi Szocialista Forradalom? A papírra írt válaszok, bár sok esetben nem felelnek meg a szabatos stílus követelményének, elgondolkoztatóak és tanulságosak. Részlet az egyik válaszból:

„November 7-e lehetőséget adott a tanulásra. Ma egy fiatal moziba, színházba járhat, táncolhat, szórakozhat, divatosan öltözködhet. A szocializmus megakadályozta a gyermekek 10—12 órás dolgoztatását."

A pátosz világából az egyszerű, hétköznapi gondolkodás területére érkeztünk. A kérdésre válaszoló fiatalok valószínűleg még nem ismerik a szovjet hatalom éveinek történetét, de már rendelkeznek kialakult véleménnyel a forradalom jelentőségéről, s ez nem kevés. Megérezték a hétköznapok eseményeiben rejlő láncszemeket a forradalomhoz.

Nagy Október és Lenin! Szinte eggyé váltak, nemcsak a regényekben, visszaemlékezésekben, hanem az egyszerű emberek tudatában. A már említett középiskolás osztályban az egyik lány ezt írta:

„Szerintem Lenin volt az az ember, aki megmutatta a helyes utat, és felnyitotta a nép és az elnyomottak szemét. Ezért nem hogy kell, hanem emberi kötelességünk róla megemlékezni!"

Nem tudom e sorok írója milyen tanuló, hányasra felel a történelemórákon, talán ösztönösen megérezte Lenin lényében meglevő alapvető tulajdonságokat: gondolat, akaraterő, emberség. Leninben még politikai ellenfelével sem volt semmi a bosszú, vagy a káröröm érzéséből, ő nem az embert támadta, hanem az ellenfelei által képviselt politikát.

Sajnos, jónéhányan a forradalmat, s annak logikáját helytelenül értelmezik. Különösen a fiatalok körében a személyes vakmerőség, elszántság már egyenlő a forradalmisággal. Pedig a forradalom szellemének elsajátítása a legnehezebb. Biztosan akadt a forradalom vezetői között is, aki félt, bármily nehéz életét is szerette volna meghosszabbítani, de ez még az emberek megítélésénél nem lehet mérvadó. A forradalmár a viszavonulástól sem fél, engedményekre is hajlandó, mert ezt a későbbi előreugrás érdekében teszi. Az elmondottak szellemében talán jobban megértjük Lenin igazi nagyságát, s ezt felejtik el jónéhányan a fiatalok közül.

Az elmondott gondolatok, persze, sok mindennel kiegészíthetőek lennének, de úgy érzem, a dolgos hétköznapok tettei a „mindennapok forradalmisága" adhat Lenin és nagy október számára igazolást.

Késedi Ferenc

★

A november 7. tiszteletére rendezett ünnepség november 6-án, pénteken délelőtt 10 órakor kezdődik az egyetem aulájában.

Az ünnepi beszédet dr. Bedő Gyula oktatási rektorhelyettes tartja.

Ezután kerül sor a diplomák kiosztására.

Befejezésül a kultúrosztály énekkara, irodalmi színpada, népi zenekara és tánckara mutatja be ünnepi műsorát.

Közös célért

Hazánkban ülésezik a DIVSZ VIII. kongresszusa

Október 26-án harsonás úttörők jelezték a MÉMOSZ székházában a DIVSZ jubileumi közgyűlésének megnyitását. A megnyitó beszédet Szüts Pál elvtárs, a Magyar Ifjúság Országos Tanácsának elnöke, a KISZ nemzetközi osztályának vezetője tartotta. Felolvasták Losonczi Pál elvtárs, az Elnöki Tanács elnökének a kongresszushoz intézett levelét is.

VISSZAPILLANTÁS

1945. november 10-én, nem sokkal a II. világháború befejezése után 63 ország fiataljainak képviselője ült össze Londonban, az antifasiszta harc jegyében. A cél: közösen harcoljanak a békéért, a népek közötti barátságért és az ifjúság jogaiért. A DIVSZ székhelye 1951-ig Párizs volt. Ebben az időben azonban Franciaország harcot viselt Indokínában. Érthető volt, hogy a haladó ifjúsági szervezetnek nem adhatott otthont egy háborút viselő ország. A magyar kormány és ifjúság meghívására a DIVSZ Budapestre tette át székhelyét és azóta is itt tevékenykedik.

A hidegháború éveiben néhány nyugati ifjúsági szervezet kivált — ennek ellenére a Szervezet töretlenül harcolt tovább az alakuló kongresszuson meghatározott célokért.

Az idő folyamán az antifasiszta egység, amely a DIVSZ-et létrehozta, a történelmi fejlődés eredményeként, antiimperialista harccá alakult át.

1968 novemberében adták át a Rózsadombon a Szervezet új székházát.

A KONGRESSZUS PROGRAMJA

A munka október 26-tól november 5-ig plenáris üléseken és 12 munkabizottságban folyik, melyeken az időszerű feladatokat beszélik meg és egy hatékonyabb akcióprogram kidolgozására kerül sor. A szervező bizottság igyekezett úgy összeállítani a küldöttek programját, hogy a kongresszus kerüljön ki a tanácsterem falai közül. Üzem, tsz- és egyetemlátogatások, ismerkedési estek, közös kirándulások — mindezek segítik, hogy a küldöttek megismerkedjenek a magyar fiatalok életével, munkájával és eredményeivel.

A kongresszus befejező aktusaként és a 25. évforduló jegyében november 5-én a küldöttek délelőtt a Hősök terén elhelyezik koszorúikat, délután a II. kerületben részt vesznek a Világifjúság Parkjának felavatásán. A parkban minden résztvevő egy-egy facsemetét ültetett megemlékezésül. Este a Sportcsarnokban találkoznak nagygyűlés keretében a budapesti fiatalokkal. Végül a Parlamentben a kormány fogadást ad a világ fiataljainak képviselői részére.

EGYETEMÜNK ÉS A TANÁCSKOZÁS.

— A meghívottak között szerepel Kende István elvtárs is, mint a DIVSZ alakuló kongresszusának részvevője.

— A tanácskozás munkáját hallgatóink nagyon sok területen segítik; mint hostessek, tolmácsok és szervezők tevékenykednek.

— A francia küldöttség patronálását is szívesen vállalták a KISZ-esek. 29-én a delegáció meglátogatja egyetemünket, majd fogadáson vesznek részt.

Kádár J.

Szabadkaiak Szegeden

Egyetemünk kapcsolata hasonló jellegű külföldi felsőoktatási intézményekkel közismerten jó. Új színfolttal gazdagodott azonban azon a háromnapos közös ülésen, melyre Szegeden került sor október 1—3-ig a pénzügy tanszék és a Szabadkai Közgazdasági Főiskola gazdaságpolitikai tanszéke között. Az előadások a két ország pénzügyi rendszeréről, a népgazdasági tervezés és vállalati önállóság problémájáról, beruházáspolitikai és finanszírozási kérdésekről hangzottak el. Magyar részről az előadók között volt dr. Neményi István, a közgazdaságtudományok doktora, a Magyar Beruházási Bank vezérigazgatója, dr. Hagelmayer István tanszékvezető egyetemi docens, dr. Riesz Miklós egyetemi docens, és dr. Páli Lászlóné egyetemi docens. A szomszédos ország gazdasági életéről dr. Krisper Mariann főiskolai tanszékvezető tanár tartott előadást. A programban több üzemlátogatás is szerepelt. A mindkét fél számára hasznos tanácskozás az első ilyen jellegű, tanszékek közötti nemzetközi találkozó volt.

— Simor —

A párt-végrehajtóbizottság

Egyetemünk párt-végrehajtóbizottságában a funkciók megoszlása a következő.

Titkár: **Szántai Kálmán.**

Szervezőtitkár: **Selmeci Lajos.**

Agit.-prop. titkár: **Vámosi Sándor.**

Pártépítési és pártoktatási felelős: **Poller Imre.**

Közgazdász szerk. biz. elnöke, az oktatási és tudományos munka f.: **Vági Ferenc.**

Tájékoztatási felelős, az agit. prop. biz. vezetője: **Gondi József.**

Ifjúságpolitikai felelős: **Bessenyei Lajos.**

A VB a reszortfelelősökön kívül alapszervezeti összekötőket bízott meg. A VB összekötői:

I. asz. (Ált. kar) **Selmeci Lajos.**

II. asz. (Ipar kar) **Vámosi Sándor.**

III. asz. (Ker. kar) **Gondi József.**

MI IS VÁLLALJUK

Immáron három nemzedék gyúrja, formálja valósággá az 1917. novemberében gyakorlatba átültetett marxi—lenini elméletet.

November előtt, az orosz munkások, parasztok és katonák győzelmének emléke mellett egyre inkább a ma kerül előtérbe.

Ez érthető, hiszen az új történelmi korszakot megnyitó nagy győzelmet egy generáció vívta ki. De ez a győzelme nem egyszeri, hanem állandó és folyamatos, mert több, talán nagyon sok nemzedéket vesz még igénybe addig az időig, amikor a teljes győzelemről beszélhetünk.

Mert győzelem több van a nagy egészen belül.

A Téli palota, Pétervár elfoglalása, a Szovjetunió hősies honvédő háborúi, gazdasági, politikai hatalommá válása mind nagy sikert jelentettek.

De ma már a Szovjetunió hatalmas erejéről és tekintélyéről nem mint győzelemről, hanem mint realitásról beszélünk.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom múlt, de a mai nemzedék számára kezdet. Kezdete annak a már sajátos célokkal, törvényekkel rendelkező fejlődésnek, melynek folytatása ránk hárul — a munkásokra, dolgozókra.

Ma tudjuk, hogy sok eredmény és siker kell még hozzá.

Barikád helyett komoly munkát, erőfeszítést kíván.

Ők akkor vállalták!

Vállaljuk mi is!

Csiszér Ágnes

Ötvenhárom év

1970-ből kivonva 1917-et, marad ötvenhárom. Egyszerű számtani művelet. A kisebbítendő évenként változik, a kivonandó mindig ugyanaz.

November 7-e előestéjén legtöbben ilyen egyszerűen foglaljuk képletben a történelmet. 1917 újra és újra visszatér, mintha a XX. század időszámításának kezdete lenne.

Ennek az évnek szinte minden napját számba vesszük, eseményeit fölidézzük. November 7 előtt legalább futólag felsoroljuk magunkban az első győztes szocialista forradalmat követő éveket is. 1918 az I. világháború befejezésének éve, 1919 a Tanácsköztársaságot idézi, s jött utánuk a többi év gazdasági fellendüléssel, újabb háborúkkal, felszabadító harcokkal, válsággal, győztes és levert forradalmakkal.

Lehet, hogy 1970-et a vietnami vagy közelkeleti béke megszületése rögzíti majd gondolatainkban. Lehet, hogy a technikai forradalom produkál új emberi csodát. Elképzelhető, hogy csupán egy lesz a szürke évek sorából, amikor eszméinknek több visszhangja, tetteinknek nagyobb súlya lett a világban.

Nem tudjuk évtizedek távlatában 1970 megmarad-e emlékezetünkben. Jövőre, ha nem is többször, de legalább egyszer eszünkbe fog jutni: amikor 1971-ből ismét kivonjuk 1917-et. Így válik folytonossá időszámításunk.

Kékesi Katalin

Huszonkét nyelven beszél

Ahány nyelvet tudsz, annyi ember vagy — így szokták érzékeltetni, hogy mennyit ér az idegen nyelv tudása. A népek kultúráinak, tudományos eredményeinek közelebb kerülése, közös kinccsé válása gyorsabb és pontosabb információáramlást követel meg. Szerte a világon a nyelvkurzusokon mind szervezettebben és sokoldalúbban folyik a nyelvi oktatás. Ezt említette *A. Rotam professzor* is előadásának bevezetőjében, október 6-án a IV. előadóban. Személyében olyan vendéget üdvözölhettünk körünkben, aki 22 nyelven beszél. Az uzsgorodi nyelvi tanszék vezetője rendelkezik kellő tapasztalatokkal, hogy az előadásának címében feltett kérdésre, „Hogyan tanuljunk nyelvet?" részletesen, személyes élményekkel fűszerezve válaszoljon.

Választékos magyar szavakkal, igényes megfogalmazásban fejezte ki magát, néhol érződött az idegenes hangsúlyozás, a magyartól elütő szélesebb, mélyebb artikuláció.

A professzor elmondta, hogy

a tanár és a diák között három egyformán jelentős csatorna épül ki a tanulás során. Az első az audio, a második a vizuális kapcsolat, a harmadik a tanár egyéniségéből fakadó vonzóerő.

De mindez kárba veszett fáradtság, ha nem erősíti az első három csatorna tevékenységét a „visszahatás", vagyis a diák próbálkozásai az önálló alkalmazásra. A hozzáállás, a kedv, illetve ellenszenv erőteljesen determinálja az előrehaladás ütemét.

Mégis, mi lehet az a módszer, amelyet tudatosan alkalmazva a legjobb eredményeket érhetjük el? A nyelvtanulás során döntő az anyanyelv és az idegen nyelv viszonyának pontos tisztázása — szögezte le a professzor. Az egyik véglet, hogy teljesen az anyanyelvre támaszkodunk, erre mintegy ráépítjük a tanulandó nyelvet. Ezáltal a nyelvtanulás mechanikus fordítássá „egyszerűsödik". Gyakorlott tolmácsokkal is előfordul néha, hogy egy-egy egyedi, sajátos kifejezést szó szerint tesznek át a másik nyelvre, s még jó, ha ennek következménye csak kis félreértés, nagy nevetés lesz. Buktatót rejt magában az a másik módszer is, amikor az anyanyelvet félretéve az idegen szövegre koncentrálunk. Adott cselekményekbe beépített, oda, esetenként csak oda illő szövegeket vág be gondolkodás nélkül a diák.

A helyes módszer a kettő összekapcsolása. Ugyanolyan gonddal kell a szóismeretünket gyarapítani, mint a nyelvtanit.

Folyamatosan beszélni csak úgy lehet, ha rászoktatjuk magunkat arra, hogy gondolataink is az idegen nyelven fogalmazódjanak meg a fejünkben.

Mint ahogy Rotam professzor elmondotta: amikor magyarul beszél, magyarul is gondolkodik.

Röviden megemlítette a legfrissebb tanulási módszer, a hipnopédia kapcsán, hogy a hindi nyelvet ő is így tanulta meg. Mindenesetre még közel sem tisztáztak mindent az „alva tanulással" kapcsolatban még nagyon sok kísérlet kell, hogy felderítsék általános bevezetésének lehetőségeit, útjait.

A padsorok ez alkalommal zsúfolásig megteltek. Nemcsak az elsőéves hallgatók figyelték feszülten, hanem a nyelvi tanszék szép számmal megjelent tanárai is a sikeres, tanulságos előadást.

Szabó László

A Népszabadságban olvastuk

Tankönyvkiadó Vállalat: Kormányszintű döntést sürgettek

AHOL ÉVENTE NYOLCSZÁZFÉLE KIADVÁNYT készítenek, s 4500—4700 tonna papírt használnak fel különféle kulturális nyomdatermékekre, ott mindig akad vitára érdemes gond. A Tankönyvkiadó Vállalat, amelynek pártvezetőségválasztó taggyűlésén részt vettünk, sajnos esztendők óta munkát gátló akadályokkal küzd. Ezekről vitatkoztak helyenként hévvel, de mindvégig nagy felelősségtudattal az ország legnagyobb kiadójának kommunistái a kongresszust előkészítő taggyűlésen. Politikai kérdésként közelítette meg a párttagság a vállalat gondjait. Sajátos területe ez a kultúrának, de szerves része a szellemi életnek, s problémái szorosan összefüggenek a kultúra közéleti megbecsülésével, helyével.

Az oktatáspolitika állandó fejlődése, a reformtervek sokféle, de főleg friss szemléletű tankönyveket kívánnak meg.

A kiadó szerkesztőségei igyekeznek lépést tartani az igényekkel, ám a nyomdában megáll minden tudomány.

A párttagok és a pártonkívüliek évek óta panaszolják — s ezt megerősítette a taggyűlés is —, hogy az egyetemes kultúra alapját képező tankönyvek és segédeszközök jelen pillanatban egyéni és tárcaérdekektől függenek. Ha például egy orosz tankönyvet az eddigi 9 hónapos átfutás helyett 5 hónap alatt szeretnének kinyomtatni, ehhez magas szintű protekció szükséges. Korunkban, amikor egyes tantárgyak a társadalmi mozgás gyorsulása következtében állandóan változnak, áldatlan állapot, hogy a tankönyvkiadás ezzel az irammal nem tarthat lépést. Nyomdákban a tankönyvek közel sem élveznek elsőbbséget. A Tankönyvkiadó kommunistái ezt nem kizárólag helyi — a Művelődésügyi Minisztériumra és a nyomdák felügyeletével megbízott Könnyűipari Minisztériumra tartozó gondként emlegették.

A tankönyvek drágulása, megjelenésük késedelme milliós nagyságrendben érinti a diákokat, a szülőket és a pedagógusokat.

S ezt az ellentmondást a jövőben mind nehezebb lesz feloldani, hiszen a nyomdák szívesebben adják kapacitásukat a jól fizetett, jövedelmező reklám-propaganda termékek előállítására.

HA KÖZELEBBRŐL MEGVIZSGÁLJUK a kiadványokat — az általános iskolai, középiskolai tankönyveket, kézi könyveket és egyetemi jegyzeteket — és számot vetünk ezek fontosságával, akkor egy pillanatig sem kétséges e munka ideológiai, politikai jelentősége. Nem mindegy tehát, hogy a gyorsan elavult tankönyveket mikor cserélik fel újra, az sem közömbös, hogy a gyors fejlődés követelte korrekciókat mikor hajtjuk végre.

Jogos és helyeselhető, hogy a Tankönyvkiadó párttaggyűlésén a kultúra, a korszerű oktatás, az ideológiai orientáció nevében kormányszintű döntést sürgettek a kommunisták. Egészséges türelmetlenségüket méltányoljuk és megértjük, hiszen a környező országok már felkészültek a nagyobb nyomdai lehetőséggel összefüggő programozott oktatásra is.

Ismerve az oktatásreform végcélját, várható, hogy a mind hatékonyabb iskolapolitika megvalósítása érdekében a tankönyveknek kivételes helyzetet kell biztosítani nyomdáinkban.

Lehetséges, hogy közös erőfeszítéssel elérhetnénk, hogy a tankönyv minden más nyomdai terméknél gyorsabban készüljön, s főleg ne legyen kulturális árucikk.

A TELJES IGAZSÁGHOZ TARTOZIK, hogy a Tankönyvkiadó Vállalat kommunistái

önkritikusan szóltak arról is, hogy a nyomdai kapacitás csökkenése a tankönyvek, kiadványok írásában és szerkesztésében nem kívánt nyugalmi állapotot teremtett.

A Tankönyvkiadó dolgozói felkészülnek a gyorsabb, frissebb szerkesztői munkára, mert bíznak abban, hogy a tankönyvek megkapják a kívánt nyomdai kapacitást.

P—L—

A holnap vezetőinek előkészítése — ma

Cikkemben két kérdés összefüggéseire kívánok rámutatni;

1. a vezetési színvonal emelése,

2. az egyetemek helyének meghatározása a vezetőtovábbképzés országos rendszerében.

Kétségtelenül igaz az a megállapítás, amely az esztergomi vezetőképzési konferencián, 1969-ben hangzott el, hogy a továbbképzésben az elvi kérdések megoldatlansága okozza a legfőbb problémát. Nehézségeink, bizonytalanságunk jórészt abból fakad, hogy a szervezés-vezetéselméletnek a továbbképzés tartalmát, elvi egységét biztosító teljes ismeretrendszere még nem áll rendelkezésünkre, sőt a vezetés és a vezetőtovábbképzés tudományos alapjának kutatása csak kezdeti stádiumban van.

Ráadásul a vezetőtovábbképzés megindulása mindenekelőtt szervezési-szervezeti problémák felé fordította a továbbképzés irányítóit, kevés figyelmet szentelnek a kutatásoknak.

Éppen ezért a magyar vezetőtovábbképzési rendszer fejlesztési terveiben nagyobb hangsúlyt kell adni annak a megállapításnak, hogy megfelelő kutatási megalapozás nélkül nincs hatékony vezetőtovábbképzés.

Ezért is különösen súlyos gond, hogy

nem alakult ki még a magyar szervezés-vezetéselmélet komoly kutatási bázisa. Szűk a meglevő kutatási kapacitás, szétszórtsága, koordinálatlansága pedig — ebben a helyzetben — tovább növeli a nehézségeket.

Így alakult ki az az ellentmondás, amely ma — véleményem szerint — a magyar vezetőtovábbképzés legsúlyosabb ellentmondása: hogy a nagy iramban bővülő oktatási tevékenységgel szemben relatíve szűkülő elméleti megalapozás áll.

A vezetőtovábbképzési rendszer kifejlesztésében több szempontból is kulcsszerepe van az egyetemeknek, főiskoláknak:

a) láttuk, hogy a kutatás széles körű bővítése és szervezetté tétele mennyire meghatározza továbbhaladásunkat. A vezetéselméleti kutatás legfontosabb bázisai pedig hazánkban az egyetemi-főiskolai szaktanszékek;

b) kézenfekvőnek látszik, hogy az oktatási munkát mindinkább a kutatási bázisokhoz kell kapcsolni, mert csak így lehet igazán eredményes;

c) a vezetési színvonal emelésének sarkpontja a vezetői utánpótlás, a manager-specialisták tervszerű, magas színvonalú előkészítése. Ennek megoldása az egyetemek legtermészetesebb feladata.

Az a tény, hogy a vezetési hálózatokból sorra hiányzik a „második vonal", hogy feltérképezetlen a kádertartalék, hogy vezetési posztok betöltésénél gyakran nincs választási lehetőség, hogy

a működő vezetők egy része számára megoldhatatlan a korszerű vezetési ismeretek elsajátítása, mert az alapképzés hiányait a tanfolyamok nem pótolhatják

—, egy olyan korszakban, amelyben a vállalatvezetés szakszerűsége a gazdálkodás konkrét rendszeréből fakadó szükségszerűség — mind arra figyelmeztetnek, hogy a leendő vezetők tervszerű előkészítése különös jelentőségű feltétele a vezetési színvonal emelésének.

Tapasztalataink szerint **a vállalkozásszerűen működő szocialista vállalatnak egyrészt széles látókörű, koncepciózus és aktív adaptációjú vezetőkre, másrészt jól képzett specialistákra (funkcionális részlegek vezetői, törzskari tanácsadók) van szüksége.**

A népgazdaság különböző ágazataiban megtalálható vezetői utánpótlás nem „top manager"-ként, hanem specialistaként képzendő, akiből — esetleg — felsőszintű vezető válik.

A specialistákat az egyetemek képezték eddig is, miért választanánk el ettől a továbbképzést?

A közgazdász-specialisták képzésére nézve kidolgozott tervekkel rendelkezünk. Az elgondolás alapja az a felismerés, hogy az egyetemi képzéssel megszerzett diploma a szakmai és tudományos fejlődés első szakaszát jelenti csupán. A gazdasági élet gyakorlatában mindinkább a specialisták iránt merül fel igény, ami csak úgy elégíthető ki — elméletileg megalapozottan és gyakorlatilag megvalósíthatóan —,

ha a továbbképzés intézményi kereteit kialakítjuk, ha az alapképzést és a továbbképzést szervezetten összehangoljuk, munkamegosztásukat kidolgozzuk oly módon, hogy az egyetemi alapképzésben nagyobb súlyt helyezünk a készségfejlesztésre, a bizonyos gyakorlati jártasságot szerzett közgazdászoknak pedig segítséget nyújtunk abban, hogy az alapképzésre támaszkodva, egyes népgazdasági ágak, illetve bizonyos munkaterületek, feladatkörök magas színvonalú specialistáivá váljanak.

A képzés csak intenzív jelleggel 25—30 fős csoportokban képzelhető el, ebből következően meglehetősen nagy szerepet kell kapnia részben az aktív oktatási formáknak (viták meghívott szakemberekkel, esettanulmányok, szerepjátékok, kerekasztal-megbeszélések, üzleti játékok, szakszemináriumok), részben pedig a vállalati munka konkrét kérdéseinek (a hallgatók által „hozott" saját szervezeteikben felvetődött problémák vitája, helyszíni tanulmányozása, megoldási javaslatok kidolgozása, bizonyos témák közös kutatása), anélkül természetesen, hogy valamiféle szűken értelmezett prakticista programot alakítanánk ki.

Az egyéni és kiscsoportos munka lényeges részét tenné ki a záró szakdolgozat előkészítése, amelyet készítőik megvédenek. A dolgozat tárgya egy-egy gyakorlati fontosságú vállalatvezetési téma, lehetőleg a küldő vállalatok életéből. A hosszabb, intenzív munka során — és eredményeként — megkezdhetjük példaszerű vállalatvezetési megoldások kimunkálását, típusváltozatok létrehozását és bemutatását azokban a vállalatokban, amelyekben a hallgatók dolgoznak.

Vezetőtovábbképzési rendszerünk fejlesztését tehát nem egyszerűen a tanfolyami rendszer szélesítésének és differenciálásának, hanem éppen a jövő szempontjából legfontosabb káderek esetében az intenzív képzési forma és vele a mintamegoldások kialakításának fogom fel,

hogy ezek kisugárzó hatásukkal, kísérleteikkel, vállalati működésük gyakorlati bizonyítékaival segítsék más vállalatokban is a vezetési rendszer fejlesztését. Ezek a vállalatok lehetnének a vállalati belső továbbképzés kísérleti műhelyei is.

Igen nagy jelentőségű kérdésről van szó akkor, amikor a vezetőképzést a szűken vett „képzés" kereteiből a gyakorlati megvalósítás és bemutatás területére vinnénk át, mégpedig éppen a vezetők részvétele, munkája révén, kutatók-oktatók-gyakorló vezetők szoros együttműködésével, amelynek során mindhárom résztvevő sokat fejlődhet. Tehát az elméletet és a képzést „anyagi erővé" tesszük, a továbbképzés szervezési-vezetési javaslatokban ölt testet, de nyerünk a szervezés-vezetéselmélet tudományfejlesztése terén is, mert a kutató-oktató-gyakorló vezető team-ek az optimális szervezési formát jelentik és szinte egyedül képesek biztosítani a vállalati élet mai valóságából való kiindulást, célra irányítják tehát a kutatásokat.

Nem a szakirodalomból ismert módszerek felől közelítjük meg a továbbképzést, határozzuk meg tárgyát, hanem a valóság szervezési-vezetési problémáira keresünk közös erőfeszítéssel megoldást!

Az egyetemek és főiskolák csak akkor lesznek képesek ellátni ezeket a feladatokat, amelyek természetesen tartoznak hozzájuk és amelyek megoldása országos érdek, ha megszüntetjük azt az állapotot, amelyekben olyan intézmények rendelkeznek pénzzel, technikai eszközökkel és státusszal, amelyek nem képesek hatékonyan felhasználni a kutatásban azt, miközben a kutatásra alkalmas egyetemeket nem támogatjuk eléggé, de elvárjuk tőlük az eredményeket.

DR. KOVÁCS SÁNDOR

PARNASSZUS

Hagyományainkhoz híven, december második felében szeretnénk megjelentetni irodalmi különkiadásunkat, a PARNASSZUST. Minden irodalombarátot, novellák, versek, irodalmi riportok, pamfletek, szatírák eddig rejtőzködő szerzőit kérjük, hogy DECEMBER 1-ig írását a szerkesztőségben, Kékesi Katalin nevére adja le.

Mégegyszer a tőkepiacról

A Közgazdász október elsején megjelent száma közölte Egerszegi Csaba cikkét „A tőkepiac lehetőségei és korlátai hazánkban” címmel.

A cikk fő érdeme, hogy ismerteti a tőkeáramlás, eszközátcsoportosítás mai helyzetét, az ezzel kapcsolatos problémákat, és javaslatot tesz megoldásukra. Néhány megállapítása azonban nem eléggé világos számomra. Ezekről írok a következőkben.

A tőkemozgás közvetett csatornáiról — az állami költségvetésen és a bankhitelen keresztül történő áramoltatás — elmondottakat helyesnek tartom, és talán csak a bankhitel védelmére annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy más országok tapasztalatai is azt mutatják, hogy minél kevesebb tőke van egy gazdaságban, annál inkább a bankok centralizálják ezt a tőkét, és minél több a felesleges tőke, annál nagyobb szerepet játszik a tőkemozgásban a tőzsde. Másrészt „a beruházási bankhitelek útján történő tőkeátcsoportosítás más formákkal szemben népgazdasági szempontból azzal az előnnyel jár, hogy a vállalatok beruházási döntéseinek önállóságát és helyes irányú anyagi érdekeltségét összeegyezteti a beruházási folyamat központi áttekintésének és befolyásolásának lehetőségével”. (Nagy Tamás: Az eszközátcsoportosítás célszerű formáiról, Közgazdasági Szemle, 1970/6.) Gazdaságunk viszonylag tőkeszegény gazdaság. és ha meglevő előrenket meg akarjuk sokszorozni — márpedig ezt akarjuk —, feltétlen keresni kell a hatékonyabb tőkeátcsoportosítást biztosító formákat, de nem mondhatunk le a bankhitel előnyeiről, és nem hagyhatjuk figyelmen kívül a nemzetközi tapasztalatokat.

A közvetlen eszközátcsoportosításról elmondottakkal már kevésbé értek egyet. Egerszegi Csaba a következőket írta: A két alapvető társulási forma: az egyszerű társaság és a közös vállalat a vállalatok közötti eszközátcsoportosításban „nem biztosítja az ágazatok közötti struktúraváltozás lehetőségét, mert csak az egymással termelőkapcsolatban álló vállalatokra korlátozódik”, pedig a népgazdasági tőke optimális elosztása jobban megközelíthető volna, ha biztosítva lenne az ágazatok közötti tőkemozgás is. Elméletileg biztos, hogy így van. De a nyugati tőzsdék elsősorban a lakosság pénzét terelik. Másrészt a vállalatok is ágazaton belül keresik az optimumot, és nem az egész népgazdaságon belül. Egy vállalatnak előnyösebb, ha vállalaton belül működteti tőkéjét alacsonyabb hatékonyság mellett is, mint egy más — vele kooperációs kapcsolatban nem álló — vállalat részvényét megvásárolni. És ez hangsúlyozottan vonatkozik a szocialista vállalatokra. Véleményem szerint egy vállalat vezető gárdája nem dönt úgy, hogy a fejlesztési alap egy részéből részvényeket vásárol egy hatékonyabban működő vállalattól (tőkepiac megléte esetén). Egyszerűen azért nem dönt így, mert ez hosszabb távon a vállalat tevékenységének szűkítését jelenti, és ezzel végső soron a vezetők pozíciójukat veszélyeztetik.

Alacsony hatékonyság mellett is törekednek vállalaton belül felhasználni teljes mértékben a fejlesztési alapot.

Ezért jelentene nagy előrelépést, ha sikerülne megvalósítani Kopátsy Sándor által javasolt ágazatközi vagyonkezelő bankokat, amelyek tulajdonosi funkciókat gyakorolnának a vállalatok felett, és így szétválasztani a tulajdonosi és üzemeltetési funkciókat. Ezek a bankok (holdingok) a gazdasági élet egészének ismeretében hatékony befektetésekre törekednének, tehát nemcsak irányítanák a vállalatokat, hanem elvégeznék a vállalatok felhalmozásainak újraelosztását is.

Ugyanakkor ennél a javaslatnál jelentkezik a tőkepiaccal kapcsolatos minden ellenvetés. Kopátsy Sándor szerint a vállalatokat részvénytársaságokká kell átszervezni, és a holdingok egymás közötti ügyleteikkel állandóan változtatnák az egyes vállalatok részvénytőkéjében való részesedésük arányát. Ennek a részvénypiacnak lenne a funkciója az éves nyereségérdekeltség és a több évre szóló nyereségoptimum közötti ellentmondás feloldása. A vállalatok értékelésének alapja a várható osztalék alapján kialakuló részvényárfolyam lenne, ahol figyelembe kellene venni minden olyan tényezőt, melytől a későbbiek során nyereség realizálása várható. Viszont piaci viszonyok között nem tehetjük a várakozásoktól függővé a vállalatok mai értékelését. (Miután Egerszegi Csaba osztja Kopátsy Sándor nézeteit a vállalatok értékelésének és a vállalati kollektíva hosszabb távú érdekeltségének megvalósításával kapcsolatban, így vele sem értek egyet.)

Véleményem szerint ilyen alakjában ez a rendszer még nem alkalmas a probléma megoldására, de

ha az ágazatok közötti tőkeáramlást biztosítani akarjuk, valószínűsíthető, hogy megvalósítási módját az üzemeltetési és tulajdonosi funkciók valamilyen formában történő szétválasztásában kell keresni.

A nyereségkártyák rendszere nem biztosítaná a két funkció elkülönülését. Megvalósítása esetén zömében csak ágazaton belül áramló tőkékkel találkoznánk. Ezt pedig ma már határozatok is lehetővé teszik.

A nyereségkártyákkal kapcsolatban más problémáim is vannak. A cikk szerint ezek befutnának egy intézethez. A hitelező (kártyát kibocsátó) vállalat viselné a beruházás kockázatát. De akkor mi a szerepe az intézetnek? Ha kockázatot nem vállal, a döntésekbe nem szólhat bele (melyik vállalatnak hitelezzen a számára pillanatnyilag felesleges fejlesztési alappal rendelkező vállalat). Csak tájékoztatást nyújtana?

Ha viszont az intézet viselné a kockázatot, mennyivel lenne ez a megoldás jobb a jelenlegi bankhitelnél?

A nyereségkártyák tárgyalásánál a cikk nem tisztázza pontosan azt sem, hogy mekkora kockázatot viseljen a hitelező. A kártyát kibocsátót „kamat” és alapítói nyereség illetné meg, ha a beruházás sikerülne, de ha nem sikerülne, a veszteségben is részt vállalna. Amennyiben egy bizonyos nagyságú „kamatot” mindenképpen kapna a hitelező (azaz a kockázatot csak efölött vállalná), biztos, hogy a vállalatok 9—10 százalékos „kamat” mellett szívesen kölcsönadnák felesleges fejlesztési alapjaikat. Ez számukra kettős előnynyel járna. Egyrészt a 7 százalékos banki kamatnál magasabbra tennének szert, másrészt ha jól választanák meg az adós vállalatokat, alapítói nyereséghez is jutnának.

Viszont, ha nincs kikötve egy fix kamat, nem hiszem, hogy a vállalatok igénybe vennék ezt a lehetőséget. Miért vállalnának ilyen mértékű kockázatot, amikor még társtulajdonossá sem válnának?

Végül még egyszer hangsúlyozni szeretném, hogy véleményem szerint a nyereségkártyák rendszere sem oldhatja meg az ágazatok közötti tőkeáramlás problémáját. És ha lenne is egy intézet, amely terelné a tőkéket, nem hiszem, hogy jelentős lenne az általa ágazatok között átcsoportosított tőkevolumen.

Pásztor Sára
IV. évf., pénzügy

Hét évtized

Bizonyára kevesen tudjátok, hogy **Berei Andor** elvtárs, egyetemünk politika gazdaságtan tanszékének vezetője egyidős századunkkal s milyen gazdag forradalmi múltra tekinthet vissza.

1900. november 9-én született. Hamarosan, 17 éves korában bekapcsolódott a munkásmozgalomba. Mint KIMSZ-tag, a Tanácsköztársaság alatt is tevékenyen dolgozott. Többek között ez is közrejátszott abban, hogy 1921-ben —, mikor árulás folytán több társával együtt letartóztatták — az ellenforradalmi rendszer bírósága 15 év fegyházra ítélte. Fogolycsere útján azonban a Szovjetunióba került, ahol tovább dolgozott, részt vett a Komintern munkájában is. A II. világháború alatt a belgiumi ellenállásban tevékenykedett.

1946-ban hazatért. Részt vállalt az újjáépítésből. Eleinte az MKP Államgazdasági osztályát vezette, később az Országos Tervhivatal főtitkára, majd elnöke; 1948—54 között pedig a külügyminiszter első helyettese volt. 1948 óta egyetemünk tanára, 1961-től pedig a politikai gazdaságtan tanszék vezetője. Egyúttal 1962-től a Kossuth Könyvkiadó igazgatója. Irányítása alatt készült el az új Magyar Lexikon is (1953—61 között).

Berei elvtársat ezúton köszöntjük 70. születésnapja alkalmából, és további sikerekben gazdag munkát kívánunk!

(lantos)

A TDK hírei

A TDK-témák jegyzékét a KISZ VB lestencileztette és kiosztotta a hallgatóknak a tanulmányi felelősökön keresztül. Ha valamelyik alapszervbe, vagy csoporthoz nem jutott belőle, vagy még szükség lenne több példányra, a KISZ Bizottságon még lehet kapni. Ezenkívül kitettük a KISZ faliújságjára is (a könyvtár előtt).

A megjelent TDK-témajegyzék tulajdonképpen irányadó. Ennek közkézre adásával a témaválasztást szeretnénk megkönnyíteni. Ezenkívül azonban a hallgatók **bármilyen témából** írhatnak TDK-t, még akkor is, ha olyan témában a tanszékek nem hirdettek címeket. A témajegyzékben a legkülönfélébb érdekes témák találhatók. **A TDK beadási határideje: 1971. február 20.**

Forgács Csaba
KISZ VB tanulmányi felelős, TDK-felelős

Trilógia

A PATRONÁLÓ TANÁR

Név szerint: *Bauer Ilona.*

— Csoportjáról milyenek az első benyomásai?

— Őszinte leszek. Még nem nagyon ismerem a hozzám tartozó hallgatókat.

Amit most elmondok, nagyon is kezdeti, szinte villanásszerű reflexió. A csoport összetétele papírforma szerint nagyon jó. Úgy érzem, hogy az első pol. gazd. szemináriumunk is a vártnál jobban sikerült. Az eddigi tapasztalat szerint ugyanis az első óra mindig nehéz, feszélyezett szokott lenni. Csoportomnál ez ellenkezőleg alakult. Sokan aktívan vettek részt az óra munkájában. Hozzászóltak, véleményt alkottak. Gondolkoznak. A következtetéseket elég eredeti módon vonják le, s amit utoljára, de nem utolsó sorban említek, ebben a kis társaságban már most elég jó a vitaszellem.

— Mit szeretne elérni ezzel a csoporttal?

— Sok mindent. Persze, nem egyszerre, hanem fokozatosan. Önállóságra szeretném nevelni őket. Lényegében ezt a célt szolgálják a kiselőadások is. Mindenekelőtt annak, aki egy ilyen kiselőadást vállal, ez többszörös erőpróbát jelent. Miután összegyűjtötte, rendszerezte, elsajátította és megértette az anyagot, akkor azt érthető módon vissza is kell adnia. Sajnos, itt szokott a legtöbb probléma lenni. Szeretném, ha tanítványaim nem egyszerűen csak vizsgaanyagként kezelnék a „pégét”, hanem azon túl széles körű érdeklődést mutatnának iránta, hogy az a jó csoporthangulat, az a lelkesedés, ami most megvan, nem fog megfogyatkozni...

A KISZ-INSTRUKTOR

Név szerint: *Egyed Katalin.*

— Miért vállaltad ezt a KISZ-instruktor funkciót?

— Tulajdonképpen, miért is?... Talán a nyáron kezdődött. Salgótarjánban a munkás-paraszt, származású harmadéves középiskolásoknak előkészítőt szervezett egyetemünk. Ott én is, mint „tanár” működtem közre. Pedig pedagógus soha nem lennék. Mégis, olyan jó érzés volt azokkal a gyerekekkel foglalkozni, érezni, hogy hozzám tartoznak... Szóval, ez egy nagyon jó dolog! Tulajdonképpen ezért vállaltam el ezt a funkciót. Jó, hogy van egy csoport, amivel az ember törődik, segít gondjaikon-bajaikon. Én is voltam gólya, és bizony, tudom, hogy milyen elsőévesnek lenni. Emlékszem, mi, az egykori elsősök, félévig csak lógtunk a levegőben. Sehova sem tartoztunk.

— A csoportról milyenek az első meglátásaid?

— A lehető legjobbak. Ha mód és alkalom lesz arra, hogy a csoport igazán összemelegedjen, akkor egy nagyon jó kis kollektíva lesz. Én nagyon örülök, hogy ezt a csoportot kaptam. Sajnos, most koncentrálok angolból, és így nem a szívem szerint tudok velük lenni. De ígérem, hogy-ha vége lesz a koncentrációnak, akkor minden más lesz...

A CSOPORT

Név szerint: *10. állami csoport.* Fiúk — lányok. Helybeliek — vidékiek.

— Milyen egy alig „egyhónapos múltra” visszatekintő csoport élete?

— Ismeretlenül kerültünk össze. Kezdetben csak nézegettük egymást. Csoportunk élete, a mi közös életünk nem alakul ki olyan könnyen, mint ahogy az hivatalosan látszik... Lényegében a visegrádi kiránduláson ismertük meg egymást. Persze, aki eljött...

— Milyen közös rendezvényen vettetek részt így együtt, 24-en?

— Közös rendezvény? Visegrád... Ott tizennyolcan voltunk. Csoportunkban 15 lány van és 9 fiú. Mind a két nem képviseltette magát... Megünnepeltük a Mária-napot. Ott egy-két ember kivételével mindenki jelen volt.

Valaki kellene, aki mozgatná a társaságot... Októberben lesznek alapszervi KISZ-vezetőség választások. Reméljük, hogy a megválasztott új, s egyben első vezetőségünk mind gyakorlatilag, mind pedig elméletileg betölti funkcióját, úgy felénk, mint a felsőbb szervek felé...

— Az elmúlt héten ismertük meg patronáló tanárunkat, Bauer Ilonát. Első benyomás? Szigorú... A pol. gazd. szeminárium volt talán az első olyan foglalkozás, amelyet magunk részéről is jól sikerültnek mondhatunk...

— Mi a véleményetek a KISZ-instruktorotokról?

— Kati? Nagyon rendes, kedves, segítőkész lány. Most neki is nehéz. Koncentrál. Természetesen, ezt mi megértjük, s igyekszünk problémáinkat magunk megoldani. Csak a legszükségesebbekkel fordulunk hozzá...

— Az előadások milyenek?

— Hm. Általában jók. Csak mintha a második-harmadik előadások már unalmasabbak lettek volna... Vagy a mi lelkesedésünk csappant meg...?

— Az egyetemi élet tetszik?

— Tetszik. Haj-jaj!!! De mennyire!!! A tanulás? Hát... ö... valamit — valamiért — tartja egy közmondás. És ez most az egyszer keményen igaz...

Csöngetnek. Elbúcsúzunk. Én vegyes érzésekkel indulok el: Máris elrontottunk valamit? Vagy: Egyszerűen még nem tudjuk, hogy mit és hogyan kellene csinálni?

ŐK — jókedvűen, szinte egyszerre integetnek:

— A viszontlátásra — holnap!

Kocsi Margit

VÁLASZTÁS

Az október 21-i küldöttértekezlet az alábbiakat választotta meg: **Szabó Gyula** I/5 titkár, **Kovács István** I/2 szervezőtitkár, **Poliakovits László** I/17 agit.-prop. titkár, **Lamberger Galina** I/23 kultúrfelelős, **Horváth Sándor** I/14 tanulmányi felelős, **Hegyi László** I/24 DJB-elnök, **Berács József** I/1, a kollégiumi DB delegáltja.

Az I. évfolyam beindulására, a küldöttértekezlet értékelésére — helyszűke miatt — a következő számunkban térünk részletesebben vissza.

„7” ROVAT

Pazarlók

Néhány név fekszik előttem. Polakovics Margit, Radnai Zsuzsa, Németh Imre. Találomra választottam ki tucatnyi hasonló közül, minden szándékosság nélkül: éppúgy nyúlhattam volna másik után is. E nevek tulajdonosainak semmi közük egymáshoz, csupán egyben hasonlítanak: évismétlők. Megbuktak.

Hogy most éppen őket mutatom fel példaként, abban semmi szándékosság nincsen. Mindegyiküknek más-más az életútja, és más-más magyarázatot találhat dicstelen eredményére. Senki sem bukik meg csak úgy. Mindenki tud magyarázatot mondani, ha szükséges, olyan magyarázatot, amely elegendő oknak tűnik. Ezeket az indokokat az esetek legnagyobb részében a vizsgaidőszak után gyűjtik össze, igazolásképp. Van közöttük könnyebb, súlyosabb...

Ismertem hallgatókat, akik betegágyból keltek fel vizsgázni, és láztól cserepes szájjal darálták le a tételt. Nem buktak. Ismertem néhányat, akinek a vizsgaidőszakban halt meg valaki közeli rokona. Letették a vizsgát. És ismertem, akinek valami tárgy különösképpen nem ment; két hétig csak azt tanulta, és a többi tárgyát halmozta rakásra. Mindegyiknek megfelelő indoka volt megmagyarázni egy bukást. Mégse kellett felhasználniuk: az eredmény nem követel indoklást.

Az eredménytelenség pedig nem tűri.

Azt mondják, nem is igazi egyetemista az, akinek még nincs UV-je. Lehet. De a mértéket itt is meg kell tartani.

Egy időben sokat vitatkoztunk szóban és e lap hasábjain a tanár-diák viszonyról. A vita eldöntetlen maradt, mert lassanként mindenki belátta, hogy itt csak a gyakorlat tud igazságot tenni. Azóta kritikus szemmel figyeljük a tanárokat, tanársegédeket: nem rontja-e meg valamelyikük az „üzemi klímát”. És közben elfelejtkezünk a bukás klímarontó hatásáról. Pedig egyszerű. A legrosszabb, ami dolgozót, közösséget, vezetőt érhet: az eredménytelen munka. A nem megtanult tudnivaló.

Akinek félévet kell ismételnie, az tandíjat fizet. Menynyit? Legföljebb ezer forintot. Pedig egy-egy félév költsége nem ennyi. Egy hallgatóra számítva is tízszeres nagyságrendben mozog az egyetemi oktatás rezsije. Ebből a bukott hallgató visszatérít egy töredéket — és úgy érzi, kiegyenlítette a számlát. És soha senki nem említi neki a többi veszteséget: az egyetem plusz munkáját, a négyszeres vizsgáztatást, a népgazdaság eredményéből hiányzó termelőmunkát. S mintha észre sem vennék, hogy a bukó magával szúr ki: saját keresete is kiesik a zsebéből, és egy évet elveszteget az életéből.

Persze, senki nem bukik meg szántszándékkal. Senki nem úgy indul neki, hogy vagy most, vagy egy év múlva. De a pazarlók sem ébrednek tudatára, hogy herdálnak. Csak az ellenállás képessége, a tartós, az elhatározás megvalósításának szándéka hiányzik belőlük. S az évismétlők pazarlók. Pénzt herdálnak, energiát fecserélnek.

Azután megindokolják. Az indokok könnyebbek, súlyosabbak...

Takarékosabbaknak kellene lenniük!

SÓS PÉTER

Lapunk fotósának, fotóstúdiónk vezetőjének, Móra Gábornak a fotokiállítása október 14-én nyílt meg az ELTE Eötvös Klubjában (V., Károlyi M. u. 9.). A megnyitó beszédet Féjja Sándor fotopszichológus tartotta. Lapzártáig a kiállítást sokan tekintették meg és több szakember is nagy elismeréssel szólt a fiatal fotoművész tehetségéről.

A kiállítás 26-ig tartott nyitva. Munkatársunk sikeréhez ezúton is gratulálunk.

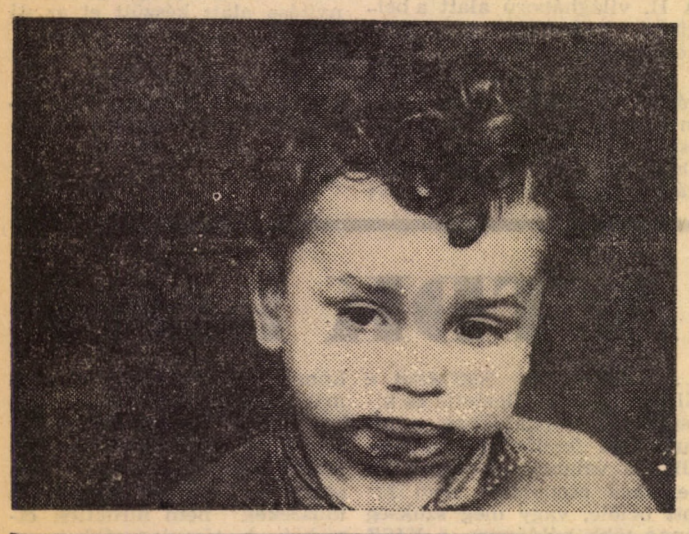

Közlemények

Az egyetemi tanácstagokat az alábbi időpontokban a KISZ-bizottságon kereshetitek fel problémáitokkal:

Ipari kar: Váczi András (IV. évf. agrár)
— minden szerdán fél 3—fél 4 óráig.

Kereskedelmi kar: Domány András (III. évf. külker),
— minden nagyszünetben
— minden csütörtökön 8—10 óráig
— minden pénteken 2—4 óráig

Általános kar: Boda György (III. évf. tervező-elemző)
— minden nagyszünetben
— minden csütörtökön 8—10 óráig.

Természetesen, kérdésekkel és problémákkal máskor is felkereshetitek és keressétek őket!

(KISZ VB)

IDEGEN NYELVŰ TDK

A TDK idegen nyelvű szekciójában a múlt évben szép számmal kerültek publikálásra dolgozatok. Erre a területre az idén is nagy súlyt fektetünk.

Szeretnénk, hogy ha az itt közreműködő hallgatók feldolgoznának aktuális magyar közgazdasági témákat, vagy egy-egy világgazdasági kérdést esetleg egy-egy ország gazdaságáról vagy annak egy területéről írnának TDK-munkát.

A hallgatók idegen nyelvi szekcióba feldolgozhatják a meghirdetett témák bármelyikét, illetve olyan témákat is, amelyek nem kerültek meghirdetésre.

Az idegen nyelvű TDK-felelős:

Bakonyi István, a nyelvi tanszék oktatója.

Forgács Csaba

A HARMADIK VILÁGRÓL

DR. MARTON IMRE vezetésével — aki két évet töltött a közelmúltban Indiában — fakultatív tanfolyam indul a „Harmadik világ néhány politikai és ideológiai kérdése" címmel.

A témakör három kérdéscsoportra oszlik:

① A gyarmati rendszer szétesésének jellegzetességei és lényege.

② A szétesési folyamat ideológiai visszatükröződése Senghor és Fanon műveiben.

③ Fejlődési utak a Harmadik világban.

A tanfolyam hetenként váltakozva egy órás előadások és két órás szemináriumok formájában lesz minden pénteken 14 órakor a 234-es szobában. Minden érdeklődőt várunk.

Klubműsor

Az országgyűlés őszi ülésszaka elfogadta és törvényerőre emelte az 1966-os választási törvény módosítását. Az új rendszer demokratikusabb és korszerűbb lesz. Megszűnik a lajstromos jelölés. Kiteljesednek a választópolgárok tényleges választási lehetőségei.

A módosított választási rendszer kapcsán felmerülnek a szocialista demokrácia elvi kérdései is. Ennek a kérdéskomplexumnak kitűnő ismerője Pozsgai Imre elvtárs, aki részt vett a törvénymódosítás kidolgozásában. Ő lesz az előadója a klub október 30-i műsorának. Előadásának címe: A szocialista demokrácia továbbfejlesztésének aktuális kérdései. ★

Művész-e a közgazdász, avagy közgazdász-e a művész?! Hogyan kapcsolja össze a társadalmi valóság ezt a két hivatást? Mitől művész a művész?

Mit nevezhetünk íhletnek, van-e egyáltalán, és ha van, miért nincs mégsem?! Miért nem igaz, hogy az absztrakt nem fejez ki semmit?

Ilyen kérdésekkel foglalkozik képzőművészeti előadássorozatában Kis Mihály. Legközelebbi előadása november 12-én lesz, a klubban.

(zsembery)

Pécsett jártunk

Távolság: 240 kilométer.

Az autó hosszú tölcséreket sodor az utat borító sárga falevelekből.

Vajon milyen a pécsi közgáz? És milyenek a hallgatók?

A Jogtudományi Egyetem épületében kis bolyongás után megtaláltuk azt a folyosót, ahol egyetemünk kihelyezett tagozata működik. 102 hallgató kezdte az I. évet, s mint **Bánhidi Emilia** adminisztrátor mondja:

— Általában nagyobb zökkenők nélkül mennek a dolgok. A tantermekkel még nincs égető probléma, viszont távlatilag nagy nehézségek lesznek. Idén minden jelentkező elhelyezést nyert a kollégiumban. 85 kollégistánk van, ebből 58 lány.

Elhagyjuk Pécset és még mindig a kolesz felé tartunk. Aztán kiderült... A lányok kollégiuma Pécs Vasas II. külkerületében van, 15 kilométerre az egyetemtől. S hogy ne csak messzi, de érdekes is legyen: a Legény út 1-ben. Ugyanis azelőtt legénységszállás volt az épület. Vasas II. jellegzetes bányászfalu. Házaival romantikus környezetet jelent a lányok számára.

A klubszobában tv, lemezjátszó, rádió. Mindhárom új. A polcokon szabályos rendetlenségben újságok folyóiratok.

Talabér Ilonát tanulás közben zavarom meg. Matekkal küszködik. Pg-t is kellene tanulnia, de abból még nincs könyv; és filót is, de a történeti jegyzetekről nem is hallottak. Pedig már majd két hónap eltelt... Ez furcsa!

— Nagyon zavar, hogy a technikumi matekanyag és e közt semmi áttétel nincs. Az viszont jó ötlet volt, hogy külön korrepetálást szerveztek. Pg-ből még nekünk hagyján, de a volt gimiseknek így könyv nélkül ugyancsak nehéz. És a távolság is sok időt vesz el.

A klubban beszélgetünk. Botos Márta mondja el egy napjukat, mely a távolság és a többszöri átszállás miatt igen széttöredezik.

— Kezdődik a busz ügy azzal, hogy nem sok busz jár. Szabad szombaton egyáltalán nem jön. Még jó, hogy érvényes rá a bérlet. Szidnak is minket a vasasiak, ha buszról van szó, mert miattunk sokan nem férnek fel.

— És az egész Pécsből csak annyit ismerek, hogy Vasas — Budai vám — 48-as tér és vissza — veti közbe Simon Irén.

— Vissza általában 50—60 percet kell várni, s nem tudunk beülni sehova, mert arra nincs pénz — panaszkodnak többen is. — Nagyon kellene nekünk az egyetemen egy könyvtár, vagy klubszoba, hogy legalább tanulni tudjunk addig. Nem tudjuk, télen hogy lesz? Ha lekési az ember, várhat másfél—két órát is a következőre.

— Van 20 színház- és hangversenybérletünk; busz viszont csak igen későn éjszaka jön kifelé. Elmész színházba és megfázol...

— Persze, nehogy azt higgyétek, hogy csak panaszkodni tudunk. Vannak itt jó dolgok is. A vasasiak azért szeretnek bennünket. Ez az elzártság viszonylag jó kis társaságokat alakít ki. Mindenki ismeri a koliban egymást, s legalább nyugodtan vagyunk.

— Ha te nyugodtan tudsz lenni a legyektől! — replikázik az egyik lány. — Mindenütt disznóólak vannak az ablakok alatt. Kinyitom az ablakot teleömlik a szoba, kavarom a kávét, már benne is van.

— Na és ha beleesik, kiveszed! Miért? Máshol nem esik bele? S a buszozást is felfoghatod úgy: hű de jó volt ez a kanyar, — kerekedik ki a vita.

— Jó ez a kis kolesz. Különösen, mióta a vacsorát is megkapjuk zacskóban. Így nem kell bemenni a városba.

— Melegvíz? Fűtés? Háát (kórusban) János (ő a fűtő) sztrájkol. Ha fizetésemelést kap, fűt...

Közben változik a társaság. Jönnek, mennek. A társalgás is más szférákba terelődik át.

— Gimi után mindenki többet várt a „nagy egyetemtől".

— Október végén lesznek a KISZ-választások. Minél nagyobb önállósulást szeretnénk. Ha karrá válik a kihelyezett tagozat, lesz külön KISZ-szervezete is.

— Szeretnénk pesti csoportokkal felvenni a kapcsolatot. Közös programot csinálni néha. Mi is szívesen megmutatjuk Pécset.

— 26 óránk van egy héten, és az előadások is kötelezők. A tanulmányi és vizsgaszabályzatot biztosan emiatt nem kaptuk meg. Mert az másképp szól...

— Hogyan illeszkedik be a közgáz a pécsi egyetemek láncolatába? Mintha parazsat dobtunk volna egy száraz kazalra!...

— A jogászok majdnem kiutálnak bennünket! Eddig a medikusokkal álltak hadilábon. Most blokkot alkotnak ellenünk. Egy jogász áll előttem a menzán, s aztán ötven. Azt mondják, örüljünk, hogy megosztják velünk az egyetemet. Kutyát és közgazdászt behozni tilos!

— Pedig ők már megszűnőben lennének. Mi vagyunk a létfenntartó elem számukra! És mégis leszólnak!...

— Gondoljon ránk a ti KISZ-etek. És a klub. Például Szabó István ide is lejöhetne. Akik ott ezeket szervezik, könnyebben el tudnák intézni.

Lassan beesteledik. A folyosóról János fűteni kezdi a kályhákat. Néhányan elmegyünk megnézni a falut.

Mire visszaérünk, már megy a műsor a tv-ben. A portás néni is be-bekukkant. Időnként János is beül. A tanulni akarók a szobákban, vagy a folyosón ülnek — közel a cserépkályhákhoz.

A négyes szobában rózsaszálak az asztalon levő vázában. Egy sráctól kapták. Az ittlakók, **Simon Irén, Szőke Éva, Talabér Ilona, Támba Erzsébet** életükről, terveikről mesélnek.

A polcokon könyvek. Marx mellett az egresbefőtt, aztán a vacsoracsomagok, ráírva a lakók beceneve, szépirodalom.

Innen látszanának a disznóólak, de már lehúzták a redőnyt.

— Elárulok egy hadititkot — súgja az egyik lány. — Tizen beköltözhetnénk a fiú koleszba. De én már nem mennék. Vasas győzött!

Lejárt az időnk. Egy különös életformát láttunk: modern tudomány, kezdő intézmény, kakasszós ébresztő.

Távolság: 240 kilométer.

Diákok vagyunk — közel vagyunk. Nehézségekkel küzdenek, tanácsokra várnak —, de mi is tanulhatunk tőlük. Együvé tartozunk.

Az autó hosszú tölcséreket sodor az utat borító sárga falevelekből... **Koncz Gábor**

„Lopják a pénzünk?"

Minden péntek este a Kinizsi utcai kollégiumban, a tavalyi hagyományoknak megfelelően klubtánc van. Azóta sok minden változott, például a zenekar. Hogy kinek melyik tetszik jobban, a Ciklon, vagy a Korona, ez ízlés kérdése. Most a Ciklon játszik, hogy mi lett a Koronával, ezt az „illetékeseken" kívül senki nem tudja.

Sajnos, nemcsak a zenekar változott, hanem, ami ennél sokkal lényegesebb, a belépődíj is, illetve a tavalyi 7 forint maradt is, meg nem is. Maradt a kollégistáknak, akik továbbra is 7 forintot fizetnek, szemben mindenki mással, kik ugyanazon „szolgáltatásért" 10 forintot fizetnek.

Szeretném emlékeztetni a klubtánc kollégista rendezőit, hogy más koleszoknál az a szokás, hogy csak a nem hallgatók fizetnek többet, s hogy ez az újításuk nem nevezhető sikeresnek.

Kérdésem: mit szólnának a kollégisták, hogyha a vasárnapi klubtáncra, melyet a kultúrosztály rendez, a budapestiek 10 forintot, a kollégisták pedig 13 forintot fizetnének?

—egerszegi—

Finn fiatalok diákok

A Helsinki Finn Közgazdasági Főiskola és egyetemünk közötti diákcsere-egyezmény alapján nyáron Finnországban jártam. Alkalmam volt megismerkedni a finn fiatalok és közgazdászok helyzetével, s röviden erről szeretnék beszámolni.

NÉHÁNY VEGYES ÉSZREVÉTEL

Finnországban többször járt ismerőseim azt mondták, hogy Finnország a legfiatalabb korosztályú hippik paradicsoma, és ha egy szép csokrot akarok belőlük látni, menjek el este a kikötőbe. El is mentem (bár az „este" Finnországban egy bizonytalan fogalom, mivel érkezésemkor Helsinkiben csupán egyórás szürkület volt éjfél után), de nem az a kép fogadott, amit vártam. Milyen a finn hippi? Először is patyolat tiszta, a lányok világos színű trapéznadrágot (esetleg mini vagy maxi bőrszíjakat) és mellényt hordanak, arcuk — mintha most jöttek volna a kozmetikustól, tele vannak aranygyűrűkkel és karkötőkkel, a fiúk is teljesen normálisan öltöznek, egy-két szélsőséges kivételtől eltekintve, legfeljebb szakállat növesztenek. Nagyobb csoportokban ülnek a város központjában levő mozik, klubok, áruházak lépcsőjén, csodálatosan kifejezéstelen arccal, szótlanul. De olyanokat is láttam, akik persellyel álldogálnak forgalmasabb helyeken, és Vietnam részére gyűjtenek.

A Mannerheimintien — a főutcán — van egy nagy tábla, ahova mindenki azt írhat fel, amit akar. Feltűnően sok felirat volt angol nyelven. Hogy miről szóltak? A bürokratizmust szidták, egyes tánczeneszámokat vagy táncdalénekeseket dicsertek, vagy arról, hogy egy közeli bár lármája miatt nem tudnak aludni. Volt egy ilyen is: „Ha egy embert ölsz meg — gyilkos vagy, ha egy egész nemzetet, akkor Nixon." Finn barátaim megkérdezték, nem akarok-e felírni valamit magyarul, de ki érti ott ezt a nyelvet?

Általában nagyon szűk körű kapcsolat van a fiatalok és szüleik között, a távolság és az anyagiakon túl is. A jómódú fiatalok legfeljebb szüleik nyaralóját és kocsiját veszik néha igénybe. Nagyon gyakran lehet látni az utcákon 13—15 éves fiúkkal száguldozó autókat, mellettük hasonló korú partnernőik. Az utcákon a részleges alkoholtilalom ellenére mindig lehet látni részeg embereket, köztük elég sok a fiatal, és, sajnos, szép számmal a tizenéves lányok is.

A FINN KÖZGAZDÁSZ-HALLGATÓKRÓL

Finnországban több városban van közgazdasági kar az egyetemeken. Egyetemen mindenki tanulhat, aki akar, csupán néhány „elitebb" szakon van szigorúbb szűrés és felvételi vizsga. Az elit szakot végzett hallgatók biztos és jó álláshoz jutnak (ilyen az orvosi kar is). Ez fontos tényező, mivel Finnországban sok az állástalan diplomás, illetve olyan, aki nem képzettségének megfelelő munkakört tölt be. A közgazdasági karon a tanulmányi idő 3 év (az orvosin 4!), és nagyon csodálkoztak azon, hogy már 23 éves koromra elvégeztem az egyetemet (és még jobban csodálkoztak, amikor megtudták, hogy nálunk 4 évig kell tanulni), mivel ott ez igen ritka. Az általános gyakorlat az, hogy érettségi után 1 évre az NSZK-ba mennek dolgozni, világot látni, nyelvet tanulni. Egyénileg mennek, nem szervezetten. Utána beiratkoznak az egyetemre, de gyakran halasztanak egy-egy félévet („pihennek" — mint mondták), és ezért nem ritka a 25—26 éves egyetemi hallgató. Az egyetem elvégzése után vagy az utolsó félév előtt, fél évre, 1 évre az USA-ba mennek újabb ismereteket szerezni.

Tankönyveik nagy része amerikai import — le sem fordítják finnre — sok ember, sok pénz kell hozzá —, így angolul tanulják a hallgatók. A fentiekből, azt hiszem, világosan látható, hogy a finn diákok szinte mind anyanyelvi fokon beszélnek angolul (de az utcán vagy áruházban bárkihez fordultam, mindenki nagyon elfogadhatóan tudott angolul válaszolni!), és általában németül is. (Persze, sokan a második hivatalos nyelvet, a svédet is beszélik.)

A mi fogalmainknak megfelelő ösztöndíjak nincsenek, az a kevés, ami van, nagyon bonyolult feltételekhez van kötve (pl. X megyéből származó fiúnak, aki földrajz-kémiát tanul) vállalatok ritkán adnak ösztöndíjat, mivel sok fiatal között válogathatnak. A hallgatók többsége bankkölcsönből él, én is láttam, amikor ilyen csekkekkel fizettek, ezt, persze, vissza kell fizetni. Egyik ismerősöm pl. 10 000 FM (finn márka; 1 markka kb. 10 Ft) adóssággal áll munkába. Havi fizetése 1500 FM. Így az adósság látszatra semmi. De: ebből a szép fizetésből levonnak 20—25%-os jövedelemadót, továbbá 5%-os egyházi adót, amelyet annak köszönhet, hogy egyáltalán megkeresztelték (kifejezetten fel kell bontani kapcsolatukat az egyházzal ahhoz, hogy ezt az adót ne kelljen fizetni), és még több más adó és tagsági díj összegét is le kell vonnunk. A lakbérek nagyon drágák, 400—500 FM havonta egy főbérlet. Ez jelentős hányadát elveszi a fiatal közgazdász fizetésének, ha önálló lakásban akar élni és nem a szüleivel. Így marad kb 650 FM. Ebből kell fizetnie az adósság részleteit, ami kb. 280 FM, ha 3 év alatt fizeti vissza. Marad 370 márka.

Nézzünk néhány árat: 1 kg kenyér 2,10, 10 dkg felvágott 4—8 FM, 1 liter tej kb. 2, 1 üveg sör 1,70, 1 kg narancs 1,60 (!), 1 kg őszibarack 6 (!), 1 napra érvényes villamosjegy 2, női ruhák 20—70 márka, 1 lastexnadrág 30—50, 1 kabát 120—170, 1 hűtőszekrény 400. Az autók ára 6000-től kezdődik, 13 000-ért már Mercedest lehet kapni. Óriási szakadék van a fizikai és szellemi dolgozók fizetése között, pl. egy önkiszolgáló étteremben — ahol a borravaló ki van zárva — az alkalmazottak fizetése kb. 500 márka! (Finnország valamennyi nyugatról érkező turistának nagyon drága ország!)

A diákok, mint mondották, kezdetben valósággal úgy kolduláták össze megélhetésüket (amennyiben a szülők nem segítettek), majd a „koldusok" összefogásából születtek meg az egymástól független egyetemi diákszervezetek, mint pl. a Helsinki Finn Közgazdasági Főiskola (van Helsinki Svéd Közgazdasági Főiskola is!) diákszervezete a „KY" (rövidítve), amelynek én is vendége voltam. E szervezet tulajdonában van több kollégium, diákétterem, tánchelyiség, többek között egy egész hétemeletes épület (amelynek homlokzatán esténként már messziről észre lehet venni a neonnal kivilágított két betűt: KY) Ezek a létesítmények nem profitérdekeltségűek, de a szervezetnek részvényei vannak iparvállalatokban is. Az egyetemi diákszervezetek közül a legaktívabbak és legbátrabbak a közgazdasági főiskolák szervezetei. A közgazdász hallgatók vezetésével került sor a múlt évben az egyetem elfoglalására is. A diákok az egyetemen levő bürokrácia ellen harcolnak, rugalmasabb tanmenetet akarnak, hasznosabb tantárgyakat, jobb előadókat, valamint demokratikus diákparlamentet (1 ember — 1 szavazat).

Nagyon tetszett, hogy a fiatalok — az amúgy is hosszúra nyúlt — diákévek befejezése után sem szakadnak el az egyetemektől, és igen sokan dolgoznak évekig diákszervezeteknél főállásban, még 25—27 éves korukban is. Így egy kicsit megmaradnak továbbra is egyetemistának. Ezt különösen most tudom értékelni, mivel holnapután már dolgozni fogok. Nem diákszervezetben.

NEUMERKER LIVIA

Salánki Ferenc:

KACAGÓ FILÓ

Az ógörögök fenséges szép honát
Sánta pegazuson járom mostan át.
Fűzfasíp ihlette ez ének minden sorát,
Nem kóstoltam nektárt — az istenek borát.
Előre! Föl! Még mélyebb lejtőnek! Így biztatom magam.
Fals rímekben nyerít rá derék öreg lovam.

Dicső nagy szellemek itt sűrűn teremnek,
Istenek-gigászok vélük versengenek.
Szörnyek és héroszok komáznak még velük,
Bár tudományokon is élezik már fejük.
Szent számnak tartották akkor még a tizet,
De **Thálesz** már ős-elvnek vélte a vizet.

Anaximandrosz apeiront, káoszt lát,
Kézzel nem foghatót, sem húst, sem káposztát.

Anaximenész, anyagot, tudatot
Egy zsákba dobott, s tovább nem kutatott.
Levegőnek vette csupán a világot,
Melyből sűrűt, ritkát egyformán imádott.
Sűrű a föld, a fa és a ház is,
Ritka a beszéd, a dogma, a frázis.

Xenophánesz, Parmenidesz, Zénon
Csak egy számmal jutnak túl a zérón.
Minden egy! Mit a világban láttok:
Kettő és sok! Szálljon rátok átok.

Herakleitosz nagy fej, nem zokog hiába,
Mire a folyóból kivette, mássá vált a lába.
Nem tudta így mostan mivel is megy haza,
Ezért vált síróssá néki a szava.
Az ármányos **Kratylosz** egy bokor mögül leste.
Be sem tette lábát és máris kivette.
Az óvatosság nagy kincs —
Pláne ha a van — nincs.

Hallod e szférák zenéjét?
Pitbagórasz bölcs személyét
Idézik e sorok,
Könnyű és nehéz asztali borok.
Számokból állónak hirdetett
Földet, eget s költői ihletet.

Empedoklesz öreg varázsló,
Híre, neve ma is parázsló.
Lábat, nyakat, kobakot, kezet
A természet szerinte össze-vissza vetett.
Föld, víz, tűz, levegő kavarog —
Ebből áll össze a fejed, a karod.
Darwint, Lamarckot megelőzi! Nahát!
S végül az Etnába ejti bele magát.

Rendezni kell ezt a zűrt,
Atomokat meg az űrt,
Össze-vissza zuhannak,
Füled mellett suhannak,
Mégsem hallod meg őket —
Nem viselnek cipőket.
Nemcsak orrod van meg füled,
Ismeretért más is üget,
Például az elve.
Demokritosz elve:
A fejemben lapos és sima atomok,
Ezekkel a világba mélyebben hatolok.
Csukott szemmel még jobban látom a lényeget —
Szín, szag, íz többé nem zavar tégedet.
Fogadd el hát keretül:
Atom van csak, meg az űr.

Anaxagórasz nousza
Önmagában bizony kusza.
Anyag-e vagy tudat —
Az utókor még kutat.
Bármi legyen az eredmény
Nem lankadhat el a remény.
A kutató ha elakad,
Félre magyarázni szabad
Őt is, meg a forrást.
Ki emelhet óvást?

A gondolatok kusza halmazától
Protagórasz sosem maradt távol,
De **Gorgiasz** túltett rajta:
Nincs a világon se csűr, se pajta.
Hogy is volna? Hisz világ sincsen!
Miért lovagolsz oly kilincsen,
Mely nem nyit ajtót sehova.
Majd segít a hadova!
Önmagadnak írsz te csupán.
Ki üthetne érte kupán?

Szokratesz szegény nem publikált soha,
Átkozott egy fickó lehetett lektora.
Az agorára minden nap kiállt,
Ott nem hallotta Xantippe mit kiált.
Kopasz fején belül sok gondolat forgott,
Neje őnagysága még ezért is morgott.
Szerinte több zöldséget vitt ki a fejében,
Mint amennyit hozott a piacról kezében.

Hányan voltak még bölcsek és vének,
Kiket nevükről most nem is idézek.
Az egyik azt mondta: gyönyör után jön a csömör.
A másik kontrázott: csömör után újra gyönyör.
Így fordulunk bűvös körbe,
Életutunk mindig görbe.

* * *

Nagy névhez közelgek! Lelki szemeimmel látom,
Jer versem börtönébe bölcsek bölcse, Platon.
Platonról írtak már
Nem keveset, sokat,
Ezért higabb végéről
Pendítem lantomat.
Eszmékből verselve,
Versből eszmélkedve.

A dicsérő szó ajkamon
Sokáig nem apad.
Ily szépen, s okosan
Még tévedni is szabad.

Platon szerint csupán
Árnyék a világ,
Fölötte trónolnak
Fönséges ideák.
Barlangunk falán
Árnyak suhannak el —
A rossz költők hada
Csak erről énekel.

Árnyék lámpa,
Árnyék kép —
Árnyék asztal
Árnyék szék.

A társadalmat, nem titok,
Kasztocskákra aprítod.

Spárta volt eszménye. A kasztok és papok.
Egy tyrannusz hívása lelkére hatott,
De hiába volt ő lelkiekben titán —
Kibabrált jól vele e gaz antik huligán.
Ámbraillat felhőzi ködszerűen testét,
Az ördög vinné el mielőbb a bestét.
Meghívta galádul, hogy építse föl álmát,
Még készen sem lett, már leejtette állát.
Háborgott, lázongott, lelkét majd kiköpte:
Hogy leszek így góré? És Platónt kilökte.
Majd a jobbik eszét vette elő inkább,
S eladta őt, mint egy koszos birkát.

Árnyék lámpa,
Árnyék kép —
Árnyék asztal
Árnyék szék.

Oligarcha — szabad!
Ezt zengi a szavad.

A többi nálad hitvány alja nép,
Ha megfőzöd nem más — hurka töltelék.
Tyrannusnak, rabszolgának, nincsen semmi esze,
Szférák bűvös zenéjének nesze
Füléig nem hatolt. Mire emlékeze?
Ebként élte le korábbi életét,
Ideát nem látott eladdig soha még.
Ideát elménk csak emlékként őröz,
Kinek nincs, s róla hall — a háta lúdbőröz.

Árnyék lámpa,
Árnyék kép —
Árnyék asztal
Árnyék szék.

A plátói szerelem sokáig volt példa,
Ezt hirdette minden képmutató céda.
Hajdanában nem volt külön férfi, vagy nő —
Eggyé forrasztotta őket a teremtő,
De mert idő multán garázdává lettek,
Zeusz nagyot mordult, s ettől ketté estek.
A zordon főisten jól szétszórta őket,
Mint tréfás Mikulás az ablaki cipőket.
Azóta keressük második felünket.
Jaj ha nem találjuk! Jaj ha leljük őket!
Platon tanácsai, mit ád, igen tarkák,
Nem mindenki nyújtja mohón értük markát.
A fiúkat is szeretheted,
Mégsem lesz szatír a neved.

Végled elkerülöd a fegyelmi átkát,
Hacsak távcsövön át kémleled a mátkád.

Árnyék lámpa,
Árnyék kép —
Árnyék asztal,
Árnyék szék.

* * *

A legegyetemesebb koponya:
A tudomány Nagy Sándora.

Én bíz, ki nem mondom
Kacskaringós nevét,
Erőltesse ki-ki
Maga kurta eszét,

Míg Sándor Gordiuszban
A csomón szöszmötölt,
Addig ő Athénban
Egy újat kiötölt.

Látva a sok léha,
Csupasz gondolatot,
Logikából számukra
Feszes ruhát szabott.

Megtudja ebből,
Ki nem túl nagy szamár,
Hogy minden az, ami,
S a hajó nem madár.

A víz az csak víz,
A ló pedig nem lóság.
Nem közölné ezt le
A mai Valóság.

A filozófiatörténet
Egy igen nagy titka:
Szokratesz a bürköt
Mért oly vígan itta?

Szidták érte sokat
Xantippét szegényt,
Hogy fejéhez vagdalt
Jó pár tucat edényt.

Mikor a pohárból
A bürköt itta,
Nem sejtette mit rejt
A konkluzió titka.

Szokratész halandó.
Ki hitt akkor ebben?
Úgy issza a bürköt,
Szeme meg sem rebben.

Csak akkor hökkent meg,
Mikor hült a lába.
Halandónak segített
Világra a bába.

Anyagi ok, formai ok,
Ható ok, és cél ok.
Mindenütt és mindent
Uralnak a célok.

Szendvicsek enteleheiája
Lehetőségből valósággá vál,
Ha jól helyezkedik,
Kezedben jól áll.

Ha bal kézzel fogod,
Vagy megbillen kezed —
Nagyot bukfencezik,
S bekapja az ebed.

Ez is valósággá válás,
Csakhogy szomorú.
Borura derű,
Ám ez végleg ború.

Minden olyan jól ment.
Ez aztán karrier.
Miért léptél közbe
Átkozott terrier?

Mássá válni vágyott
Ez a csöppnyi étek
Ákom ambíció,
Nem olyan nagy vétek.

Szárnyaló frázis,
Sompolygó mondat —
Így csak ebkölyök lett,
Kit jó anyja szoptat.

Nem is eredeti,
Társszerző szegény.
Mint ugyancsak bukott
Árva túróslepény.

Anyag és alak
Egymást váltogatják,
Potenciálisból
Valósággá rontják,

Kövesd az alakot
Míg találsz anyagot,
Ha már anyag nincsen
Ott van a jó isten.

A középkor folytatja
Tovább a torturát,
Fejére borotvál
Jókora tonzurát.

Megvan az ötödik!
Eggyel több a kerék.
A quintesszencia
Életünkbe belép.

Még Buchephalosz is
Meg-megbotlik olyor.
Ne fedd, ne dorongold,
Hisz ez csak az ókor.

Tanítványok nála
Nemigen nyaraltak;
Csip-csup kis tudásért
Órákig nyargaltak.

Nem kedvelt kertjében
Agyon-ült széket,
Az eget vizsgálták,
De lábuk is kék lett.

Ő volt az első
Jelentős bogaras,
Amit értük adott
Számolatlan garas.

Pumpolta Nagy Sándort:
Mikor perzsát zavar.
Azt is kémlelje ki —
Mit rejt bokor, avar.

Növényi, állati
Gyűjteménye dagad.
De hát mit tesz a sors?
A forrás elapad.

Nagy Sándort kis szúnyog
Orvul halálra mar.
Szaladj, szedd a lábad,
Ha a jónép zavar.

Ellent mondásait
Sokáig bogozták,
A zűrzavart körüle
Még tovább fokozták.

Ő sem nagyon lehetett
Tisztában magával.
Amit itt kimondott,
Üti ott szavával.

A természetet általában
Mint tudós szemlélte.
Materialista itt, bár
Másnál ezt lenézte.

A rabszolga nem ember!
— Látószöge fura —
Bármily délceg legyen,
Szebb a púpos ura!

Sokat törte fejét,
Végül oda jutott:
Legjobb a közép út.
Mégsem azon futott.

A nő szerinte nem más:
Elrontott férfi.
Ebből is látható
Dolgát mi jól érti.

Férfi és nő között
Legjobb arány húsz év,
Tisztes, őszes szakáll,
Nyugalmat nyújtó rév.

Sok derék tetteit
Ki mondhatná végig?
Ez a kis írás sem
Nyúlhat fel az égig.

Ötszáz könyvet írt
A megboldogult lélek.
Sosem hittem volna
Hogy végére érek.

* * *

Anyagi és szellemi
Érték van csuda sok,
Utána már kisebb
Poggyászú utasok.

Lejtőre kerül
A hellének szelleme,
Van ugyan még jó fej,
Csak jóval több kellene.

A sztoikus lehangol,
Apáthiát szaval.
Mélabús beszéd ez,
Megalkuvást javall.

Ha a végtelenre
vonatkozik énünk,
Az élet nagyon rövid,
Nyúlfarknyit sem élünk.

A végzet csak vonszol
A sírgödör felé.
Ha félsz a haláltól
Szaladj még ma elé.

* * *

Fölmerül-e még
Dicső méltó kép?
Jer hív **Epikurosz,**
Ha lábad még ép.

Figyelj rá! Érdekes
Amit ő most mond.
Pusztulás és halál
Halottnak nem gond,

Az atom űrben zuhan.
Van ebben ráció,
Keveredni segít
A deklináció.

Kéjencnek, disznónak
Tartanak a papok,
Ha rólam beszélnek,
Csak szidalmat kapok.

Pedig egész embert
Nem öl az unalom,
Röfögés, bujaság?
Nem! Lelki nyugalom!

Nem kell azt száműzni
Ami testi gyönyör.
Fő a helyes arány,
Az ember nem ökör.

Falni, bujálkodni
Ki túl sokat akar,
Nem sok idő multán
Két méter föld takar.

Nemesebb örömök
Alapján érik
Kit talpától fölfelé
A fejéig mérik.

Hisz sok olyan van,
Ki addig jut eszével,
Mint a belétömött
Bő, vagy szükös étel.

Vagy: ki nem éri el
Fejével árnyékát,
Gondolata szűnik,
Ha eléri ágyékát.

Csomagold ki fejed
A reverendából,
Máris látni fogod,
Bölcs ő a javából!

* * *

A szkeptikus mély
A legfurcsább kétely,
Ha magába tekint
Mételye is kétely.

Ha tudásnak ás vermet —
Maga esik bele.
Ha hitet dorongol
Vele bukik fele.

Tagadásból állításba
Szélsebesen forog,
Állítja hogy tagad,
Hű de fura dolog!

Öngyilkos gondolat
Az ilyen fajta szkepszis,
Úgy pusztít a fejben,
Mint testben a szepszis.

* * *

Hattyúdal zeng végig
A sivárrá vált tájon.
Lelked rosszabb felét
Exhumálják Platon!

Az ősegyből kiárad
Egy nagy csomó selejt,
Minél távolabb jut,
Annál mélyebbre lejt.

Az ősegy már nyilván
Unta a tökélyét.
A semmibe szórta ki
Hatalmas tőkéjét.

Ha emanál, a semmit
Valamivé gyúrja,
Nem ismer magára,
Így hát magát fúrja.

Végül poklot is
Kieszel neki,
Túl messze kiáradt —
Örök tűzre veti.

Érdekes a játék!
A mazochista isten —
Önmagát gyötri
Ottan is, meg itten.

Az anyag az istenből
Emanált salak.
Ezt vallja **Plotinosz,**
Ez a fura alak.

* * *

A római bölcselet
Kevesebbet ígér,
A görögöz mérve
Kicsi szürke egér.

Idáig kísérte
Az achájok átka,
Hogy áthozta őket
Trójából egy bárka.

A jó és hős Aeneas
Olyan gyorsan futott,
A Minerva baglya
Eszébe sem jutott.

Egy kakukkot emelt be
Bárkájába csupán,
Így is megzavarták —
Vágták majdnem kupán.

Vékony kis csík lett
Bölcselmük vénája,
Nem hogy gyarapodott,
Fogyott a témája.

A meglevő bölcselet
Gyümölcsét szemelték.
Írtak is, nem is!
Mint félállást kezelték.

A legjobb **Lukrécius**
E római görög,
Epikur tana itt
Verslábakon görög.

Seneca sztoikus,
De emellett élelmes.
Gazdája a Néró,
Ki szörnyeteg, félelmes.

Nem is tűri soká
Nevelője szavát,
Felkéri illendően
Metssze fel a hasát.

Ó, miket produkálsz
Bizarszínű ókor!
Vagy csak megártott tán
A félliternyi ókor?

Bíborba, bársonyba
Öltözött gondolat:
Marcus Aurélius
Bölcsként szinre tolat.

Bölcsnek van olyan nagy,
Mint Néró zenésznek.
Hiába nézned csak
Csupán csak penésznek.

Hogy ez után ki jön?
Kapaszkodj meg gatya!
Egymásután sorba
Tucatnyi szent atya.

Az ókornak most már
Végére is érünk.
Mi sok mindent láttunk?
Csoda, hogy még élünk.

KOSZORÚ...

(...heti morgolódásaimból, melyben sajnos már koszorúról is szó lesz.)

Megtörtént a gólyabál. Voltak gólyák is. Sőt csinos gólyák, csinos nem gólyák, nem csinos stb.... És örömmel láttuk, néztük, éreztük, hogy még mindig a minik uralkodtak.

Hogy a Gólyahírárulás milyen jó hecc, azt élvezhették azok, akik árulták. S azután, ha mint „civilek" találkoztak egy-egy volt vásárlójukkal, milyen „jó hecc" alakult — az más kérdés. Ennyit talán a Gólyahírről.

Sokan táncoltak, lézengtek — ahogy ez már megszokott. Előfordult, hogy valaki előbb jócskán elmerült piában, s aztán a párocskája nyaka, keblei közt próbálta ugyanezt. A hölgy szemének fénye a Titanic jelzéseihez konvergált.

A zenekar: trikóban, tornacipőben, hajban (ahogy ezt már megszokjuk, ill. megszokták). Úgy tűnt, hogy a szünetek túl gyakran követték egymást, s néha nem túl rövidek voltak. Erre mondjuk azt: ejnye, ejnye. Az már viszont sokkal erősebb kifejezést kíván, hogy fontos — s ráadásul nem magán — hirdetéseket nem voltak hajlandók bemondani! Úgy látszik, Neotonéknak túl sok reklámban (megérdemelt?) volt részük, így a mások ügyei hidegen hagyják őket.

A kabaré alatt az I-es recsegett a tömegtől. Pedig a szerzők igazán nem mondhatják, hogy hálátlan közönséggel álltak szemben. Tudniillik a közönség hálás volt, s ezt ki is fejezte, amikor erre a legcsekélyebb alkalma nyílt... A „népdalcsokor" és a „városkapu" előadásakor például... Egyébként mindenki reménykedett, hogy lesz még — nos, alig volt.

Valaki az aula falán levő emléktábláról kecses mozdulattal leemelt egy koszorút. (Minden jel arra mutatott, hogy az illető és társai nem közgazdászok, ill. őszintén reméljük, hogy nem azok voltak.) Hadonászni kezdett a koszorúval, társa nyakába akarta rakni stb. Csak igen erős, félig tettleges fellépésre volt hajlandó visszarakni. Mire a rendezők előkerültek, a részeg illetők eltűntek, s később — mint észrevettük a koszorú is — ismét. Az eset önmagában is szomorú. Számomra viszont fölöttébb szomorú az, hogy a környező tömegből az egészet csak kettő-három ember vette, ill. volt hajlandó észrevenni. (Bocsánat, de párhuzamot vélek felfedezni a cigányprímás aluljáróban való agyonverésével, vagy a szigeti automatafosztogatókkal — ill. ezen tömegek általi eltűrésével, hogy rövid és szabatos legyek.)

Az a „huzakodás", ami helyileg a büfé és a tornaterem közti teret vette igénybe, viszont teljesen a mi, egyetemistáink számlájára írható. Hogy ott mi, miért történt, azt nehéz lenne kideríteni; viszont az, hogy a „résztvevők" nagy része ittas volt — valószínű. Erre enged erősen következtetni az ügy középpontjában álló hölgy rendkívül ittas, feldúlt arca, rendetlen öltözete. Meg-meg csukló hangon periodikusan ismételgette, hogy nem szereti a fiút, viszont mégis nekik kell megvédeni őt. Persze ezt sokkal erősebb szavakkal, s időnként hozzátéve: te szemét.

...Szóval ez az egész kicsit meglepett. Nemcsak az, hogy a közgázon, hanem egyáltalán... Hogy a ruhatárnál maradjak, sajnáltam az ott tevékenykedőket. Nem lehetett valami idegnyugtató, hogy több kabát elvész, még akkor se, ha kiderül, hogy csak vándorútra keltek, mondjuk egy egész más helyiségbe.

Most egy szumma jel után szívesen tenném ide: bocsánat, hogy soraimmal zavartam, végül is jól szórakoztunk és kultúráltan...

Csak, aki reggelig maradt, az láthatta, hogyan süllyed el az utóbbi a büfé környékén szétszórt, széttaposott, szétött szemétben...

...És hol voltak a rendezők?!

Koncz Gábor

NB I-ben!

Minden kommentár helyett idézzük a Népsport 1970. október 15-i számát.

A Közgazdász csapata már öt fordulóval a befejezés előtt bajnok a női röplabda NB II-ben. Fölényükre mi sem jellemzőbb, hogy mind a 21 eddigi mérkőzésüket megnyerték, játszmaarányuk is imponáló, 63:2!"

Új NB I-es csapatunkról bővebben következő számunkban.

Addig is gratulálunk!

GÓLZÁPOR
a MAFC-pályán

Újszerű kezdeményezésnek lehetett tanúja csütörtök délután, a MAFC-pályán a kisszámu, didergő közönség. A közelmúltban megalakult MUKI SC (Munkatudományi Tanszék) és az ÜZI SC (Üzemszervezési Tanszék) labdarúgó csapatai ugyanis most mérték össze először tudásukat.

A mérkőzést mindkét csapat részéről alapos felkészülés előzte meg. Pl. a MUKI SC fegyvertárából nem hiányoztak az ideológiai, szociológiai és fiziológiai eszközök sem. Utolsó napi ebéd étrendjüket fiziológusuk tudományos alapon a következőkben állapította meg: zöldborsófőzelék tükörtojással.

Az alapos munka meg is hozta gyümölcsét. Kevés csapat büszkélkedhet ugyanis azzal, hogy egy mérkőzésen minden kapuralövése hálóba talál...

Ez az igazán komoly teljesítmény jellemezte az egész MUKI-gárda játékának színvonalát.

Az ÜZI SC már nem dicsekedhet ilyen eredményességgel. Játékosai ugyanis több mint 50%-át kihagyták a biztos gólhelyzeteknek. Így alakult ki a végeredmény:

MUKI—ÜZI 1:8

Jók: Andics, ill. Andics (mezőny legjobbja: 2 öngól).

Gólyasikerek
FOCIBAN

Nemrégiben adtunk hírt, hogy az Ált. Kar karok közti labdarúgó bajnokságot írt ki. Az őszi forduló már befejeződött, és a „gólyák" az avatás utáni napon a Ker. Kar felett aratott 2:0 arányú győzelemmel abszolut győztesként kerültek ki a küzdelemből. Azt mondják, hogy első két győzelmüket a fiatalos lendületnek köszönhetik. A Gólyabál utáni hétfői győzelmet egyes rosszmájú elemek a Gólyabál sikertelenségének tulajdonítják. Azon mindenképpen el kell gondolkodnunk, hogyan lehetne legalább néhány embert tartósítani közülük másodévig, hogy jövőre az Ált. Kar visszaszerezhesse az Aligán kivívott, és a BEAC-pályán elvesztett babérokat. Persze ahogy a válogatottnál, itt is csak a részvétel a fontos...

A bajnokság eredménye:

1. első évf.	3	—	—	8:2	6
2. Ker. Kar	1	1	1	3:3	3
3. Ált. Kar	1	1	1	2:3	3
4. Ipar Kar	—	—	3	1:6	0

A győztes csapat: Szabó Sándor — Kiss Lajos, Németh János, Molnár István, Szilárd Imre — Fülöp László, Dévai László, Baross Gyula — Nagymihály Ferenc, Bonyhádi László, Borbély Csaba. Az őszi forduló gólkirálya: Baross Gyula és Borbély Csaba 3—3 gól.

Kerekes

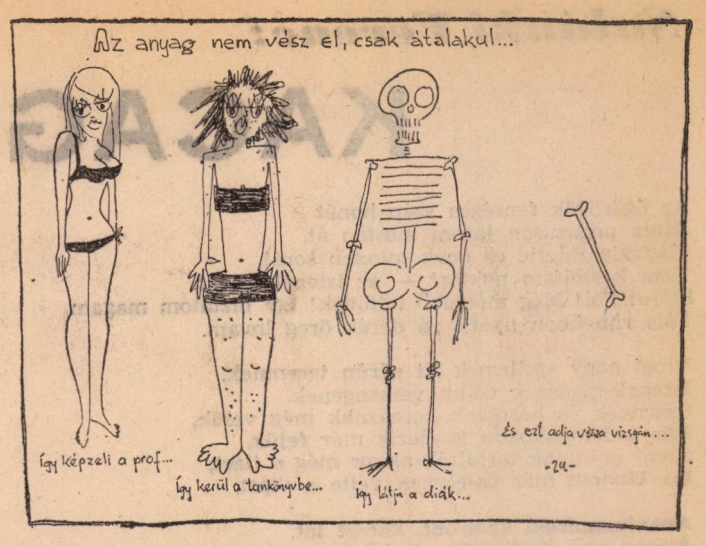

A LÁTOMÁS

Szürke hétköznapnak indult.

A nagy előadóteremben közepes létszámú hallgatóság ült. A lárma a szokásos, előadás előtti szintű volt. Egyesek élénk vitát folytattak 10—15 sorral hátrább ülő vitapartnereikkel. Mások táplálkoztak. Ismét mások rendszeres délelőtti szundikálásukhoz készülődtek.

A percek múltak. Az előadó nem mutatkozott. Többen már visszavonuláshoz készülődtek, mikor az ajtó résnyire nyílt. A zaj elhalkult, mindenki kíváncsian nézett a bejáratra. A résben egy fej jelent meg. Kis kopasz kugligolyó, csillogó, okos szemek, gomb-orr, elálló fülek, hegyes áll. Kezének, (amelynek különös módon csak négy ujja volt), egy jellegzetes mozdulatától kísérve ennyit mondott:

— Bocsánat, ha megengedik, m-majd én. Dr. Agy vagyok.

Az arcokon meglepetés és derültség tükröződött. A hallgatók izgatottan fészkelődni kezdtek.

A következő pillanatban. Dr. Agy már az asztalnál ült. Hogy került oda, senkisem látta. Mint ahogy az egész előadás alatt is csak válltól felfelé látszott.

Dr. Agy megkezdte előadását. Halk, kedélyes hangja (amely feltűnően hasonlított a Tomanekéhez) megnyugtatóan hatott. Eltűntek a vizsgák rémképei. A hallgatók szeme az értelemtől kezdett csillogni. A fejekben a sötétség oszladozott. A dolgok és fogalmak értelmet nyertek. A káoszból rend lett. Dr. Agy előadás közben szellemes illusztrációkat vetített a táblára magyarázata kiegészítéséül. Az érdeklődés tetőfokra hágott. A tudásvágytól szinte forrt a levegő.

Ebben a percben fülsiketítő berregés hasította ketté a feszült figyelmet. Dr. Agy eltűnt és elillantak a vetített képek. Távoli, elmosódott zaj hallatszott.

Kinyitottam a szemem. A tábla felől egyenletes mormogás szűrődött fel. Körülnéztem. Egyesek aludtak, mások impresszionista rózsákat rajzolgattak. A szemekben egyhangú, tompa fény ült...

Szűcs Györgyi

Gőzgáz Gerzson jelenti

Na, kérem!

A múltkor szóvá tettem, hogy nem lehet a táblákra írni. Persze, én tudom, hogy ettől még nem lesznek jobbak a táblák. Ezért a cikket egy levél kíséretében leküldtük Farkas „teremminiszter"-hez, hogy számunkra az intézkedésről az illetékes tájékoztatást adjon. Tájékoztatás nincs, tehát valószínűleg intézkedés sincs. Ezt persze, konstatálhatja bárki, aki megpróbál a 228-ban, a 301-ben, vagy a 214-ben a táblákra bármilyen feljegyzést tenni. Marad tehát a „bal kéz szivacs, jobb kéz kréta"-szisztéma. Hogy ezt mindenki unja már? No és!!

Más.

Nemhiába hasonlította tanult barátom a kabarében egyetemünket az Elvarázsolt kastélyhoz. Cégünk rászolgált erre. Megyek a főbejárathoz, zárva. Valahol a balszélen van nyitva egy kapu. Visszafelé már tanultam, megyek balra. Tévedtem. A jobbficakban van a kijárat. Ötödszörre már középen lehetett ki- és bejárni. Utána kezdődött az egész elölről.

Hát ennyit mára, én megyek.

(A bal középső kapun.)

FAGYHALÁL

Történik valahol. Lehet a Kinizsiben is. Mindegy.

Fagy: (jojózik) Hé!

Fogsor: Vac... vac... vac... (elindul a tejfelszínű naftalinba). Útközben találkozik. Aztán megáll. A lábával. Mondja, maga kollégista?

Fagy: (velőtrázóan) Archimedes az öreg... kisangyalom...

Lúd: (bőrzik) Kokszkályhát vegyenek. Vagy cirokseprűt. Én szóltam.

Fagy: A tengerbe beesett... kisangyalom...

Halál: Én vagyok a matematika. (megfogja a kaszáját. A kezével.)

Énekes: (rántottát süt egy jégtáblán) Az eperfagyi, eperfagyi, juj, de finom...

Fagy: Nem igaz, mert legjobb a nápolyi! Hu!!!

Fogsor: Vac... Vac... vacak a fűtés... befagynak a csapok.

Fagy: Hát mit gondolt, miért fizetnek engem! Hu!!! (Fogsor jéggé dermed, esetleg az énekes is. Ez a hangjától függ). A tengerből kifelé...

Fűtés: (snóblizik a Halállal).

Halál: (nyer).

Fagy: Ezt a tételt észlelé... kisangyalom... (a Halállal karonfogva távozik).

Micimackó: (piros rolleren be) Engedjék meg, hogy előadjam legújabb kis dalomat:

Hull a hó és hózik
Zik, zik. zik,
Micimackó fázik
Zik, zik, zik...

— bors —

Apró lék

Néma gyereknek a tanár érti a szavát.

Jobb ma egy ötös, mint holnap egy kettes!

Addig jár az egyes az indexbe, amíg víz van a fejében.

Az óra a szerelmi háromszög alfája.

Vigyázz, mert sokszor két szék közül a pad alá esik a puska.

Két vizsga között a legrövidebb távolság az első trafik.

Meglátni és megszeretni csupán kétheti fizetésbe került.

Buta embernek nem érdemes spórolnia a gonddal.

Az ösztöndíj is madár.

Nagy csaták vesztek azon, hogy nem csatáztak.

Az udvariasság a legfiatalabb öreg.

Régen nem hitték el, hogy mozog a Föld. Azután kimutatta az alkoholstatisztika.

Nem fogadunk el borravalót! Csak adunk.

Hogy öregszik a fénykép!

A jövő tervszámait legjobban befolyásoló elem a csók.

T. L.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem napja
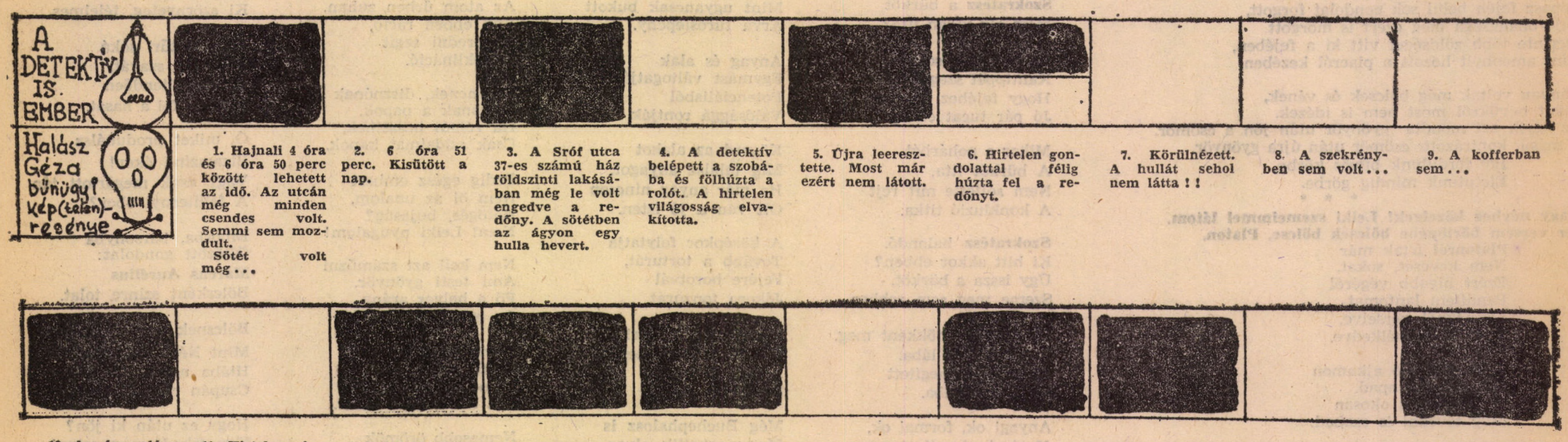
Felelős szerkesztő: KINCSES GYÖRGY
Budapest, IX., Dimitrov tér 9
Telefon: 186—8507138
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Készült a Szikra Lapnyomdában